

Bedömargruppens yttrande över kvalitetssäkringsarbetet vid Lunds universitet

Bedömargruppens uppdrag

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har gett oss i uppdrag att granska kvalitetssäkringsarbetet vid Lunds universitet. I detta yttrande framgår våra bedömningar med vidhängande motiveringar och ett förslag till samlat omdöme.

Härmed överlämnar vi vårt yttrande till UKÄ.

Bedömargruppens sammansättning

I bedömargruppen har följande ledamöter ingått:

- Thomas Wilhelmsson, kansler (emeritus) Helsingfors universitet (ordförande, sakkunnig)
- Gunnar Grepperud, professor, Universitetet i Tromsø (sakkunnig)
- Karin Holmgren, prorektor, Sveriges lantbruksuniversitet (sakkunnig)
- Anna Ruus, Göteborgs universitet, (studentrepresentant t.o.m. mars 2021)
- William Eulau, Uppsala universitet, studentrepresentant (fr.o.m. februari 2021)
- Chefsekonom Therese Hindman Persson, Energimarknadsinspektionen (arbetslivsföreträdare).

Bedömargruppens arbete

Granskningen har utgått ifrån de krav som ställs i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100) samt i *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG 2015)*¹. Se vidare *Vägledning för granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete* (UKÄ 2018). Underlag för bedömningen har utgjorts av lärosätets självvärdering, studentinlaga samt dokumentation kopplat till de fördjupningsspår som bedömargruppen har granskat vid det andra platsbesöket. Intervjuer har genomförts i samband med två platsbesök, med representanter för lärosätet och för studenter och doktorander samt med arbetslivsföreträdare som lärosätet samarbetar med. Scheman för platsbesöken återfinns i bilaga 1 och 2.

Anna Ruus deltog i bedömargruppens arbete till och med platsbesök 1, och William Eulau deltog från och med platsbesök 1.

Bedömningsprocessen

På grundval av underlagen har vi granskat lärosätets kvalitetssäkringsarbete och gjort en bedömning utifrån nedanstående bedömningsområden.

Bedömningsområden:

- styrning och organisation

¹ Se även UKÄ:s översättning *Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG), 2015*.

- förutsättningar
- utformning, genomförande och resultat
- jämställdhet
- student- och doktorandperspektivet
- arbetsliv och samverkan.

UKÄ har delgivit lärosätet vårt preliminära yttrande för att ge möjlighet att korrigera eventuella sakfel. Delningstiden var tre veckor. Vi har tagit del av lärosätets svar (se bilaga 4), och i de fall där vi gjort bedömningen att det har varit befogat har yttrandet korrigerats.

För bedömggruppen

Thomas Wilhelmsson
Ordförande

Bedömargruppens bedömning

Lunds universitet

Lärosäte Lunds universitet	ID-nr A-2019-09-4759
Bedömningsområde: Styrning och organisation Bedömning med motivering: Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet <i>Tillfredsställande</i> Bedömargruppen anser att alla bedömningsgrunder inom detta bedömningsområde är uppfyllda. Bedömargruppen har samtidigt en viss kritik och förslag till ändringar, men de svagheter som bedömarna noterat väger dock inte så tungt att de påverkar bedömningsgrunden. Därmed anser bedömargruppen att hela bedömningsområdet är tillfredsställande. Det bedömda kvalitetssystemet har många starka sidor: <ul style="list-style-type: none">• Systemet har en tydlig uppbyggnad och det relaterar till lärosätets mål och strategier.• Kvalitetsdialogerna är ett dynamiskt och transparent instrument för kvalitetsarbetet.• Sexårscykeln ger kvalitetsarbetet en systematik som säkerställer att arbetet blir täckande.• Inrättande av nya utbildningsprogram granskas på universitetsnivå.• Kommunikationen om den information som genereras inom kvalitetssystemet fungerar i stort sett. Det finns samtidigt utvecklingsområden: <ul style="list-style-type: none">• Kvalitetssystemets decentraliserade karaktär medför många utmaningar. Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet granskar om man kan göra systemet till en ännu tydligare helhet, utan att släppa decentraliseringens fördelar.• Bedömargruppen anser att ansvaret för och systematiken i verkställandet av olika undersökningar och enkäter kunde preciseras.• Lärosätets styrelse kan involveras mer i uppföljningen av kvalitetsarbetet.• Bedömargruppen betonar att de internationella studenternas och doktorandernas behov borde få en mer framträdande plats i kvalitetssystemet. 1.1 Lärosätets kvalitetssystem är uppbyggt för att säkerställa kvaliteten i utbildningarna och det relaterar till övergripande mål och strategier som lärosätet fastställt för sin utbildningsverksamhet. <i>Uppfylld</i> Bedömargruppen anser att lärosätet har ett systematiskt uppbyggt kvalitetssystem, vars grundläggande drag är väl åskådliggjorda. Till innehållet relaterar det till lärosätets övergripande mål och strategier. Tillräcklig praktisk evidens finns för att man kan dra den slutsatsen trots systemets nyhet och delvis oprövade karaktär. De utmaningar som relaterar till systemets kraftigt decentraliserade karaktär hindrar inte att systemet betraktas som en helhet.	

Av självvärderingen framgår att kvalitetsarbetet vid lärosätet är systematiserat i tre övergripande processer:

- inrättandeprövning och avveckling av utbildning
- utvärdering av pågående utveckling
- uppföljning av kvalitetsarbetets resultat, inklusive kursvärdering och kursutvärdering.

I det universitetsgemensamma kvalitetsarbetet är de årliga kvalitetsdialogerna mellan rektorn och fakultetsledningarna ett viktigt instrument, och beslutsfattande om inrättande och avveckling av program sker också på universitetsgemensam nivå. En betydande del av kvalitetsarbetet ligger på fakulteterna, som administrerar utvärderingar av pågående utbildningar i en sexårscykel, följer upp kvalitetsarbetets resultat varje år och ser till att kursvärdering och kursutvärdering utförs i anslutning till varje kurs. På fakultetsnivå beslutas också om inrättande och avveckling av huvudområden, kurser och forskarutbildningsämnen. Systematiken är åskådligt avbildad i självvärderingen.

Enligt självvärderingen ska systemet på organisatorisk nivå hållas samman av de gemensamma nämnderna för utbildning och forskarutbildning (UN och FUN). UN och FUN tar fram verksamhetsplaner för sina respektive områden och ansvarar för att följa upp kvalitetssäkringspolicyn. Under platsbesöket framgick att nämnderna har initierat utredningar om fakultetsgemensamma utmaningar, som till exempel gällande den psykosociala studiemiljön. Bedömargruppen har också övertygats om att UN och FUN fungerar som ett nyttigt led i kommunikationen till fakulteternas motsvarande nämnder, eftersom ledande medlemmar i fakultetsnämnderna också arbetar i UN och FUN. Inom ramen för diskussionerna i UN och FUN kan man också på ett fruktbart sätt lära sig av varandra över fakultetsgränserna. Även om UN och FUN på dessa sätt fyller en viktig roll i kvalitetssystemet, anser bedömargruppen att nämnderna i praktiken kunde ta en ännu större roll. Nämnderna kunde genom att ge kraftigare direktiv fungera som mer centrala aktörer vid uppföljningen av kvalitetsdialogerna. Detta behandlas närmare i avsnitt 3.5.

I självvärderingen nämns också internrevisionens roll. Även om ad hoc-granskningar utförda av internrevisionen, som primärt har andra uppdrag och kompetenser, enligt bedömargruppen inte kan vara ett bärande element i kvalitetssystemet, hindrar detta inte att de granskningar som görs på undervisningsområdet kan vara nyttiga. Av platsbesöket framgick att internrevisionen föreföll ha relativt starka medel att följa upp verkställandet av de rekommendationer man gett, och kvalitetssystemet som helhet kunde ha något att lära av detta. Internrevisionens inflytande är starkt också tack vare att den är direkt underställd styrelsen.

Den åskådliga systematiken betyder att kvalitetsarbetet vid lärosätet sker på grundval av ett överskådligt och gripbart system. Det intryck bedömargruppen fick av systemets funktion efter att ha granskat kvalitetsdialogerna och motsvarande på olika nivåer inom lärosätet under platsbesöket, var att systemet är uppbyggt för att säkerställa kvaliteten i utbildningarna. För kvalitetssystemet spelar de årliga kvalitetsdialogerna en central roll och systemets funktionalitet bestäms åtminstone delvis av hur de fungerar. Under platsbesöket karakteriserades de som motorn som håller systemet i gång. Visserligen anges i studentinlagan att det ibland är otydligt hur dialogerna följs upp, och detta återkommer bedömargruppen till, men det motsäger inte att själva innehållet i och uppbyggnaden av dialogerna strävar efter att säkerställa kvaliteten i utbildningarna. Bedömargruppen har stiftat bekantskap med agendan för kvalitetsdialogerna och finner att man fokuserat på viktiga och aktuella frågor. Detta intryck stöds också av intervjuerna under platsbesöket. Bedömargruppen fick under intervjuerna intrycket av ett system som tas på allvar på alla nivåer av verksamheten.

Datum
2021-10-12Reg.nr
411-00435-19

Bedömargruppen noterar dock att kvalitetssystemet vad avser forskarutbildningen ännu inte är lika grundligt genomarbetat. Detta hade också framkommit i kvalitetsdialogerna 2019 och 2020. Lärosätet anger detta som ett utvecklingsområde, och vid platsbesöket framhävde ledningen också detta. Att man lägger vikt vid att utveckla systemet i detta avseende framgår av att rektorn har tagit över ordförandeskapet i FUN. I princip täcks dock forskarutbildningen av den nyss beskrivna strukturen. Bedömargruppen är positiv till målet att ytterligare konkretisera kvalitetssystemet vad avser forskarutbildningen.

Kvalitetssystemet relaterar till lärosätets övergripande mål och strategier. Lärosätet har en strategisk plan med sex utvecklingsområden. Flera av dessa har ett direkt samband med utbildningsverksamheten: utbildning och forskning ska vara sammanflätade, man vill lösa samhällsutmaningar, man vill vara ett internationellt lärosäte och man vill erbjuda attraktiva miljöer för studenterna. Kvalitetssystemet avspeglar strategin bland annat på det sättet att man bland de elva principer som enligt policyn för kvalitetssäkring ska läggas till grund för kvalitetsbedömningen, förutom nio ESG-relaterade kriterier, också nämner främjande av internationalisering och hållbar utveckling. De strategirelaterade verksamhetsdialogerna och kvalitetssystemets kvalitetsdialoger leds och bereds vardera av rektoratet, varför man enligt vad som uppgavs vid platsbesöket också på den här nivån uppnår en koordinering.

Bedömargruppen hade förväntat sig att lärosätet hade gett mer iakttagbar plats åt just internationalisering och hållbar utveckling i den konkreta beskrivningen av kvalitetssystemet, eftersom det är områden som man själv har inkluderat bland kriterierna i policyn för kvalitetssäkring. Som senare framgår, är bedömargruppen inte helt nöjd med sättet att ta hänsyn till de internationella studenternas behov i kvalitetssystemet.

Det allmänna intrycket av kvalitetssystemet som en systematiskt uppbyggd helhet som är ägnad att säkerställa kvaliteten i överensstämmelse med övergripande mål och strategier kan förses med några frågetecken. I den mån dessa frågor innehåller kritik, är den dock inte av den magnituden att den hotar godkännandet av bedömningsgrunden.

Bedömargruppen vill fästa uppmärksamheten särskilt vid tre frågor.

För det första noterar bedömargruppen att kvalitetssystemet delvis är ganska nytt, vilket innebär att lärosätet ännu inte har erfarenhet av hur alla dess delar fungerar i sin helhet. Som exempel kan nämnas, att lärosätet ännu inte kunde presentera något fall där man lagt ner en utbildning enligt det förfarande som kvalitetssystemet förutsätter. Av större betydelse i det hänseendet är det faktum att det viktiga redskapet för att styra fakulteternas kvalitetsarbete, den sexåriga utvärderingscykeln, också är relativt nytt. Erfarenheterna av sexårscykeln är begränsade, eftersom lärosätet beslutat införa systemet 2016 och dess funktion inleddes 2019. Det dröjer alltså ännu flera år innan hela cykeln har implementerats. Vid det andra platsbesöket stiftade bedömargruppen bekantskap med sätten att verkställa sexårscykeln i tre olika fakulteter. Bedömargruppen anser att lärosätet hittat fungerande modeller för hur sexårscykeln ska genomföras, även om dessa avviker kraftigt från varandra. Bedömargruppen finner därför ingen anledning att betvivla att sexårscykeln och de andra nya delarna av systemet inte skulle fungera, trots att erfarenheterna ännu är begränsade.

För det andra har bedömargruppen fäst betydande avseende vid systemets decentraliserade

karaktär. Här ligger enligt bedömargruppen systemets stora utmaning. Policyn och kvalitetskriterierna är fastställda på universitetsnivå, men fakulteterna har ett långtgående ansvar för att förverkliga dem. I studentinlagan riktas också rätt omfattande kritik med många exempel på hur styrdokumenterna inte följs längre ner i organisationen och hur decentraliseringen gör att systemet blir otydligt. Man säger att det saknas rutiner för hur man reagerar på att styrdokumenterna inte följs på rätt sätt.

Systemets decentraliserade karaktär medför utmaningar för flera bedömningsområden. Bedömargruppen har haft anledning att återkomma till detta i flera sammanhang längre fram. I relation till den här bedömningsgrunden ska bedömargruppen bedöma om den decentraliserade karaktären står i konflikt med tanken att lärosätet ska ha ett (och inte flera) kvalitetssystem som relaterar till lärosätets övergripande mål och strategier.

Vid platsbesöket granskade bedömargruppen tre fakulteters kvalitetsarbete och de riktlinjer för arbetet som fakulteterna omfattat. Granskningen utfördes på olika nivåer, som omfattar bland andra kursansvariga lärare, programansvariga, studierektorer, prefekter, dekaner och representanter för UN och FUN och deras motsvarigheter på fakultetsnivå. Bedömargruppen fick en klar bild av ett system där fakulteterna har strävat efter att förverkliga de gemensamma målen, men på ett eget sätt. Vid intervjuerna framgick också, att man på fakulteterna har uppfattat sexårscykeln som ett element som ger stadga och ett slags enhetlighet åt systemet, fast cykeln har förverkligats på olika sätt. Bedömargruppen anser därför att decentraliseringen inte innebär att kvalitetssystemet som sådant inte skulle fungera. Bedömargruppen har förståelse för lärosätets argument att förutsättningarna och traditionerna vid olika fakulteter är så olika, att ett decentraliserat system passar bättre in i lärosätets organisationsmodell.

Det är dock skäl för lärosätet att fortgående utvärdera balansen mellan centraliserade och decentraliserade element i kvalitetssystemet. Det finns en risk att systemet blir alltför överskådligt, om alla fakulteter har egna sätt att förverkliga policyn. Bedömargruppen frågar sig också om alla olikheter är väl motiverade, det vill säga relaterade till ämnesspecifika förutsättningar och inte bara till tillfälligheter. Det är också viktigt att man inom systemet kan lära sig goda förfaranden av varandra, både horisontellt mellan fakulteterna och vertikalt, och detta kan försvåras om systemet är alltför spretigt. Bedömargruppen rekommenderar därför att lärosätet gör en genomgång av de olika sätten att förverkliga kvalitetssystemet vid fakulteterna och analyserar på vilka punkter systemet kan bli mer enhetligt, för att göra det mer överskådligt.

I detta sammanhang vill bedömargruppen med tillfredsställelse notera, att den viktiga processen för att inrätta nya program är universitetsgemensam. I den här delen av kvalitetsarbetet deltar också externa bedömare.

Systemet är däremot mer decentraliserat när det gäller att inrätta och utveckla huvudområden och forskarutbildningsämnen. Mer generellt har bedömargruppen på basen av både självvärderingen och platsbesöket fått intrycket att utbildning på grundval av fristående kurser är styvmoderligt behandlad i kvalitetssystemet. Kvalitetskontrollen av sådana kurser sker i samband med att lärosätet kvalitetssäkrar program där kurserna också ingår. Kvalitetssystemet förefaller främst ha fokus på program, snarare än på fristående kurser. Bedömargruppen anser att kvalitetssystemet till den delen borde göras klarare.

För det tredje hänvisar lärosätet till barometrar och andra undersökningar som en del av det

universitetsgemensamma kvalitetssystemet. Systematiken i utförandet av dessa undersökningar förefaller dock inte helt klar. Exempelvis genomförs doktorandbarometern så sällan (senast 2013) att den inte kan kallas återkommande. Vid platsbesöket framgick också att undersökningar som utförs centralt och motsvarande fakultetsvisa undersökningar inte alltid är koordinerade, detta gäller till exempel alumnundersökningarna. *Föreskrifter gällande kursvärdering och kursutvärdering vid Lunds universitet* är också mycket generellt utformade när det gäller ansvar, process, tema, återkoppling och förmedling, vilket också kritiserats i studentinlagen. Bedömaregruppen anser att kvalitetssystemet kan göras klarare i dessa delar.

1.2 Lärosätet har en kvalitetssäkringspolicy, eller motsvarande, som är offentlig och en del av den strategiska styrningen.

Uppfylld

Bedömaregruppen anser att lärosätet har en kvalitetssäkringspolicy som fyller de krav som bör ställas på en sådan.

Lärosätets *Policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling* är från 2016. Den är offentlig och den relaterar till lärosätets övergripande mål och strategier på de sätt som beskrivs närmare i avsnitt 1.1. Policyn är publicerad och lätt tillgänglig på webbplatsen, och fakulteternas tillämpningar beskrivs på fakulteternas webbsidor.

Bedömaregruppen vill också under den här bedömningsgrunden återkomma till utmaningen, hur man i ett decentraliserat system kan säkerställa att policyn till alla delar förverkligas. Särskilt eftersom kriterierna eller målen för kvalitetsarbetet inte har konkretiserats i policydokumentet, finns det en risk för att fakulteterna uppfattar kvalitetsarbetets inriktning och prioriteringar på olika sätt. En större grad av konkretisering av till exempel målen att sätta studenternas inläring i fokus, att ge en arbetslivsrelevant utbildning, att internationalisera verksamheten och att främja hållbar utveckling kan ge fakulteterna en bättre bas för en gemensam förståelse av policyn. Vid platsbesöket har bedömaregruppen dock funnit att fakulteternas policy i tillräcklig mån ligger i linje med den centrala policyn. Fakulteternas representanter framhöll det självklara i att man följer lärosätets kvalitetssäkringspolicy när man bygger upp sin egen.

Bedömaregruppen noterar vidare att lärosätet har utvecklat flera dokument som säkerställer balansen mellan helheten och variationerna vid fakulteterna. Detta gäller särskilt för etablering och utveckling av utbildningar samt planering av utbildningar och sexårscykeln.

1.3 Lärosätet har en ändamålsenlig och tydligt definierad ansvarsfördelning för kvalitetsarbetet.

Uppfylld

Bedömaregruppen finner att ansvarsfördelningen för kvalitetsarbetet är tydlig, särskilt när det gäller den universitetsövergripande nivån, men också när det gäller fakultetsstyrelserna. Det grundläggande draget att ansvarsfördelningen följer fördelningen av ansvar för andra ledningsfrågor är

Datum
2021-10-12Reg.nr
411-00435-19

ändamålsenligt, även om det innebär risker med hänsyn till helhetsansvaret för just kvalitetssystemet.

Enligt *Föreskrifter för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning vid Lunds universitet* bär rektorn det övergripande ansvaret för kvaliteten vid lärosätet. På fakultetsnivå bärs ansvaret för kvalitetssäkringen enligt föreskriften av fakultetsstyrelserna. Rektorns uppföljning av kvalitetsarbetet sker genom årliga kvalitetsdialoger mellan rektorn och fakulteterna.

Den högsta ledningens ansvar är på det här sättet tydligt definierat. Prorektor och vicerektorerna har också ett betydande ansvar. Den regelbundna uppföljningen av kvalitetsarbetet i styrelsen begränsar sig, enligt vad som framkom vid platsbesöket, till en årlig kort rapport från kvalitetsdialogerna, som kort diskuteras i styrelsen. Bedömargruppen rekommenderar att styrelsen tar mer del i tillsynen av uppföljningen av kvalitetsarbetet. Detta skulle ge en stark signal till organisationen att kvalitetsarbetet uppfattas som viktigt.

Enligt självvärderingen följer ansvarsfördelningen för kvalitetsarbetet den fördelning av ansvar som gäller andra styrningsfrågor. Detta gör ansvarsfördelningen transparent och förståelig samt kopplar kvalitetsarbetet naturligt till andra frågor. Bedömargruppen noterar dock, att det samtidigt finns en risk att kvalitetsarbetet "drunknar" i andra styrprocesser. Om hela ledningssystemet delar på ansvaret för kvaliteten saknas någon som bär ansvar för helheten, förutom givetvis rektorn, men rektorn har också många andra åligganden på sitt bord. Det finns en risk att ingen tar ansvar när alla är ansvariga.

Centrala organ just i kvalitetsarbetet är utbildningsnämnden (UN) och forskarutbildningsnämnden (FUN). Nämnderna har ansvar för universitetsövergripande strategiska utbildningsfrågor och principer för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling samt beslutar om att inrätta program. Vid platsbesöket nämndes som ett gott exempel att UN, då lärosätet fick pandemirelaterade nya utbildningsplatser, tillsatte en grupp med fakultetsansvariga från alla fakulteter, som utvecklade nya och tvärvetenskapliga, fakultetsövergripande utbildningsinsatser och stärkte samarbetet mellan fakulteterna. UN har också på fakultetsövergripande nivå varit engagerat i arbetet på att förbättra och trygga studenternas psykosociala välbefinnande. Som redan tidigare nämnts finner bedömargruppen UN:s och FUN:s roll viktig och värd att ytterligare förstärkas.

Bedömargruppen kan se fördelarna med integreringen av ansvaret för kvaliteten i det allmänna ledningssystemet och alltså i sig finner ansvarsfördelningen godtagbar. Ändå rekommenderar gruppen att lärosätet överväger behovet av att ge helhetsansvaret också åt någon annan än rektorn som kan "äga" kvalitetsprocesserna.

Det framgår till exempel nu inte helt klart vem som initierar eller ansvarar för de många enkäter och barometrar som omnämns som delar av kvalitetssystemet. Som framgår redan under 1.1. sker åtminstone vissa av dessa kartläggningar uppenbarligen inte enligt en fastställd tidsplan eller en bestämd frekvens. Bedömargruppen anser att ansvarsfördelningen på fakultetsnivå är svåråtgångad, på grund av lärosätets decentraliserade kvalitetsarbete. Från ett helhetsperspektiv är det inte lätt att avgöra vilket ansvar som hamnar var på fakultets- respektive institutions- och programnivå. Detta får bedömargruppen anledning att återkomma till under bedömningsområde 3. Behovet av ett tydliggörande och en koordinering mellan central nivå och fakultetsnivå har berörts ovan i 1.1.

1.4 Lärosätet har systematiska processer som uppmuntrar till delaktighet, engagemang och ansvar hos lärare, övrig personal samt studenter och doktorander.*Uppfylld*

Bedömargruppen noterar att lärosätet i både *Policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning vid Lunds universitet* och i den strategiska planen har målet att ha en bred delaktighet i processerna. Även om det är svårt att bedöma i hur bred grad de processer för kvalitetssäkring som finns verkligen i praktiken uppmuntrar till delaktighet, engagemang och ansvar inom universitetssamfundet, finner bedömargruppen att lärosätet i tillräcklig mån och systematiskt har eftersträvat ett sådant engagemang som avses. Engagemanget hos dem som hördes under platsbesöken var uppenbart.

Policyn för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling anger att alla har ett gemensamt ansvar för och delaktighet i kvalitetsarbetet. Den strategiska planen föreskriver att lärosätet ska arbeta för och utveckla ett aktivt och ansvarsfullt medarbetarskap samt säkerställa ett välfungerande studentinflytande på alla nivåer. I självvärderingen lyfter lärosätet fram tre viktiga verktyg för delaktighet: processerna och rutinerna med dialoger, kollegialitet och undersökningar.

Som redan framgått i 1.1. är kvalitetsdialogerna ett centralt redskap i lärosätets kvalitetssystem. I dessa dialoger engageras enligt självvärderingen, förutom universitetsledningen, administrativ personal, studeranderepresentanter, kollegialt valda ledare och lärare samt studenterna och doktoranderna som dessutom kan lämna in egna inlagor. Dialogerna på fakultetsnivå kan på motsvarande sätt engagera ett antal personer från de olika grupperna. Under platsbesöket bekräftades bedömargruppens antagande att kvalitetsdialogerna fungerar som ett engagerande element i lärosätets kvalitetssystem. Dialogerna och behandlingen av kvalitetsfrågor på fakultetsnivå berörde alla skikt av den akademiska personalen. Detta engagemang, som nämnts som en positiv sida av det decentraliserade systemet, framgick enligt bedömargruppen klart under platsbesöket. Allmänt taget ger processerna inom kvalitetssystemet möjligheter för många att medverka och vara engagerade.

I studentinlagan noterar man dock vissa variationer mellan fakulteterna till exempel när det gäller möjligheterna att lämna in egna frågor till dialogerna. Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet tryggar deltagandet i dialogerna på alla fakulteter genom riktlinjer som är gemensamma för hela universitetet.

I självvärderingen hänvisar lärosätet till de kollegiala beslutsprocesserna som en "hörnsten" i kvalitetsarbetet. Bedömargruppen noterar att kollegiala beslutsprocessers roll inte är entydig i kvalitetssammanhang. De har sin styrka genom att de inkluderar möjligaste breda tillgängliga sakkunskap, men de kan också i värsta fall innebära en statisk beslutsmodell, där det blir viktigast att inte trampa på kollegernas tår. Även om det således inte är självklart att den kollegiala beslutsmodellen som sådan kan stärka personalens och studenternas engagemang i kvalitetssystemet, är det uppenbart att den ger fler medlemmar av universitetssamfundet möjlighet att delta.

Studenternas delaktighet tryggas genom studentkårernas representation i alla organ på både universitets- och fakultetsnivå. Studenterna fungerar också som remissinstans i utbildningsfrågor.

Även om studenterna enligt studentinlagan kan utsättas för härskartekniker och bristande respekt, förefaller de dock i huvudsak vara nöjda med representationen och inflytandet. Frågan om studentinflytandet behandlas närmare i avsnitt 5.

Självvärderingen redogör för olika enkäter och undersökningar som ett instrument för delaktighet. Det är en viktig metod för att öka engagemanget inom organisationen, och enkäterna kan också innehålla direkta frågor om delaktighet. Som noterades i 1.1. är systematiken i dessa undersökningar dock inte helt klar, och exempelvis har doktorandbarometern inte genomförts sedan 2013. Som lärosätet också noterar i självvärderingen är svarsfrekvensen låg. Ett mer systematiskt arbete för delaktighet och engagemang hos studenterna skulle förutsätta åtgärder, eftersom svarsprocenten är låg i de mest centrala processerna för uppföljning av studentpopulationen och dess upplevelser av utbildningen. Även om bedömargruppen är medveten om att låga svarsprocenter på enkäter av detta slag är ett genomgående problem för universiteten, uppmanar bedömargruppen ändå lärosätet att i mån av möjlighet genomföra ytterligare åtgärder för att stärka svarsfrekvensen i enkäterna.

Lärosätet omtalar i självvärderingen ett mångårigt arbete för att inkludera icke-svensktalande medarbetare och studenter. I studentinlagan understryks betydelsen av detta och föreslås mer omfattande satsningar. Lärosätet omtalar också att man har genomfört ett projekt om studentinflytande för icke-svenskkunniga studenter. Projektets resultat ska diskuteras i UN och FUN. Bedömargruppen framhåller vikten av att lärosätet genomför åtgärder av det slaget, i all synnerhet eftersom internationalisering är ett centralt strategiskt mål för lärosätet. Vid platsbesöket kom det fram att problemet är mest akut för de internationella doktoranderna. Bedömargruppen återkommer till frågan under bedömningsområde 5.

1.5 Lärosätet säkerställer att de resultat och slutsatser som genereras av kvalitetssystemet systematiskt tas tillvara i den strategiska styrningen, kvalitetsarbetet och i utvecklingen av kvalitetssystemet.

Uppfylld

Bedömargruppen anser att förberedelserna av kvalitetsdialogerna, som de beskrivs i självvärderingen och som det på många plan framgick av platsbesöket, är väl strukturerade. I fakulteternas rapporter berörs både de frågor som de särskilt velat behandla och en utredning av vilka åtgärder fakulteten i fråga har genomfört. Resultaten sammanställs och diskuteras också i universitetsövergripande organ (UN och FUN). Lärosätet ger också ett belysande exempel på hur uppföljningen sker, hur de olika fakulteterna har identifierat utvecklingsmålen från de centrala utvärderingarna och jobbat utifrån dessa internt.

I studentinlagan påpekas dock att det är otydligt hur det som diskuterats under dialogerna följs upp och man kritiserar uppföljningsdokumentens delvis bristande kvalitet. Bedömargruppen har dock vid platsbesöket övertygats om att systemets uppbyggnad, där viktiga aktörer från fakulteterna deltar i de centrala dialogerna, tryggar att uppföljning sker. Det faktum att en prodekan eller dekan som leder UN:s motsvarighet på fakultetsnivå också sitter i UN leder till korta kommunikationsvägar och snabb återkoppling. Fakultetsorganet återkopplar också i sin tur väl till institutionerna och deras aktörer.

Som framgått både av platsbesöken och av de skriftliga underlagen från fakulteterna till

Datum
2021-10-12Reg.nr
411-00435-19

kvalitetsdialogerna förhåller sig fakultetsnivån mycket seriöst till de centrala dialogerna. Den skriftliga återkopplingen till fakulteterna kunde dock utvecklas. Bedömargruppen håller med om att den skriftliga responsen till fakulteterna från kvalitetsdialogerna kunde vara skarpare och mer konkret och kommunikationen till bland annat studenterna om vilken uppföljning som skett kunde göras tydligare.

Processerna på fakultetsnivå – kvalitetsdialoger, utbildningsdialoger eller programbokslut – är väldigt olika. Detta är en uppenbar risk när det gäller säkerställandet av att resultaten från dialogerna systematiskt tas tillvara. Bedömargruppen har, som tidigare framkommit, frågat sig, om man kan hålla ihop ett system av detta slag och till exempel jämföra fakulteternas åtgärder i ett så spretigt system och om fakulteterna kan lära av varandra, när systemens uppläggning är väldigt olika. Platsbesöket visade, som beskrivits närmare i 1.1., att uppbyggnaden av kvalitetssystemets helhet ger det den stadga som krävs för att lärosätet ska kunna säkerställa uppföljningen och kopplingen till den strategiska styrningen. Bedömargruppen fick som nämnts också flera exempel på att detta har fungerat i praktiken. De gemensamma tematiska frågorna till samtliga fakulteter genererar diskussion och åtgärder på alla nivåer. Spridningen av goda lösningar stöds också av piloten, där fakulteterna genom observatörer deltar på varandras dialoger.

Under den här punkten är också den centrala loopen viktig, det vill säga hur man främjar en utveckling av själva kvalitetssystemet på basen av de erfarenheter man hämtat in. Självvärderingen framhäver att kvalitetsprocesserna har reviderats ett antal gånger, men det blir enligt bedömargruppen inte riktigt klart hur lärosätet systematiskt följer upp kvalitetssystemet som sådant. Detta gäller framför allt den universitetsgemensamma nivån, medan ju fakulteternas systematiska kvalitetsarbete regelbundet rapporteras till den centrala nivån. De upprepade revideringarna också på universitetsgemensam nivå visar dock att lärosätet har uppmärksammat behovet att fortgående utveckla kvalitetssystemet.

1.6 Lärosätet säkerställer att den information som genereras av kvalitetssystemet publiceras och kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter och får en spridning inom organisationen.

Uppfylld

Bedömargruppen anser att lärosätet skött om att informationen som genereras av kvalitetssystemet kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt.

Information som genereras av kvalitetsarbetet finns på webbsidor både på universitets- och fakultetsnivå. Dokumentationen gällande publicering är god och relevant, och efterlevnaden framstår som adekvat. Den konkreta vägledningen för fakulteternas webbsidor när det gäller kvalitetsarbetet, *Vägledning för fakulteternas webbsidor om kvalitetsarbete*, säkerställer att samma typ av information är tillgänglig vid alla fakulteter på samma tid.

Webbinformationen är tillgänglig både för interna intressenter, som studenter och personal, och för externa intressenter, som potentiella blivande studenter och arbetsgivare samt andra samhälleliga aktörer som har intresse av utbildningens kvalitet.

Alla lärosätets barometrar och enkäter publiceras också på webbsidorna och en del av fakulteternas barometrar och enkäter publiceras också på deras sidor. Kommunikationen om kursvärderingar och

Datum
2021-10-12Reg.nr
411-00435-19

kursutvärderingar är dock enligt självvärderingen ännu ett utvecklingsområde. Detta viktiga område diskuteras i samband med revideringen av föreskrifter hösten 2020. Bedömargruppen uppmanar att lärosätet för detta arbete vidare.

Det är viktigt att goda exempel inom universitetet sprids. I lärosätets policydokument anges uttryckligen att man i kvalitetsarbetet strävar efter att lära över organisationsgränser och sprida goda exempel. Detta underlättas inte mycket enbart av webbsidor. Lärosätet presenterar också i självvärderingen exempel på andra åtgärder för att uppnå detta. Dessa exempel framstår dock för bedömargruppen snarare som goda ad hoc-åtgärder än som delar av ett system. Öppnandet av kvalitetsdialogen för en deltagare från en annan fakultet är däremot en bra åtgärd i systematisk riktning.

Det är också angeläget att det finns en fastställd språkpolicy, som reglerar kommunikationen med de utländska studenterna och den utländska personalen. En sådan finns på lärosätet (LS 2011/260). Som framgår av bedömningsområde 5 finns dock kommunikationsproblem vad avser särskilt de utländska doktoranderna. Vad beträffar de utländska programstudenterna noterar bedömargruppen att det finns mycket olika uppfattningar om kommunikationens tillräcklighet. Bedömargruppen konstaterar, på grundval av diskussionerna vid platsbesöket, att det generellt sett skett en utveckling i riktning mot att allt större delar av kommunikationen sker också på engelska. Bedömargruppen betonar vikten av att detta utvecklingsarbete fortsätter, särskilt med beaktande av lärosätets strävan att fungera som ett internationellt forskningsuniversitet.

Bedömningsområde: Förutsättningar**Bedömning med motivering:****Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet***Tillfredsställande*

Bedömargruppen anser att detta bedömningsområde är tillfredsställande och att alla bedömningsgrunder är uppfyllda. Utifrån den samlade dokumentationen från lärosätet och platsbesöken framkommer att det finns goda förutsättningar vid lärosätet för utbildningarnas genomförande och studenters och doktoranders lärande. Delar av lärosätets kvalitetssystem är fortfarande relativt nyetablerat och under utveckling. Platsbesöken visade att utvecklingsarbetet pågår systematiskt och aktivt samt stärker bedömargruppens bild av ett fungerande system. Det finns utrymme för förbättring på vissa punkter inom samtliga bedömningsgrunder, men det påverkar inte den sammanvägda bedömningen.

Bedömargruppen vill lyfta fram följande styrkor:

- Lärosätets inrättandeordning omfattar en bedömning av om lärosätet har personal med den vetenskapliga och pedagogiska kompetensen som krävs inför beslut om nya utbildningar.
- Den relativt nya policyn för anställning och goda karriärvägar stödjer personalens karriär- och kompetensutveckling.
- Excellenslärarsystemet finns vid flera fakulteter, och synliggör och stärker värdet av pedagogisk kompetens.
- Goda rutiner finns för arbetsmiljöarbete och internationella samarbeten.
- Ändamålsenliga rutiner och processer finns för uppföljning av genomströmning, anpassad efter programspecifika förutsättningar och behov inom grundutbildningen.

De viktigaste utvecklingsområdena är följande:

- Lärosätet bör överväga att inrätta ett excellenslärarsystem gemensamt för alla fakulteter.
- Lärosätet bör säkerställa att lärares och doktorandhandledares behov av kompetensutveckling identifieras och arbetstid planeras, så att de får möjlighet till relevant kompetensutveckling.
- Lärosätet bör fortsätta att utveckla rutiner och processer inom området student- och doktorandstöd, för att främja alla studenters och doktoranders psykosociala hälsa.
- Lärosätet bör ha en tydligare systematik för återkoppling och kommunikation till studenter och doktorander för hur lärosätet tar tillvara deras syn på utvecklingsbehov inom kvalitetsarbetet.

2.1 Lärosätet säkerställer att den undervisande personalens kompetens motsvarar utbildningsverksamhetens behov.

Uppfylld

Lärosätet har många ändamålsenliga rutiner och processer för att säkerställa att den undervisande personalens kompetens motsvarar utbildningsverksamhetens behov. Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet följer upp att dessa rutiner och processer tillämpas fullt ut, inte bara inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå utan även inom forskarutbildningen.

Lärosätets inrättandeordning inför att inrätta nya utbildningar är en ändamålsenlig rutin för att säkerställa kvalitet från program- och utbildningsstart, och där även kompetensförsörjning ska vara tryggad före beslut om att inrätta nya program. Inom forskarutbildningen säkerställs ämnesmässig och pedagogisk lärarkompetens genom föreskrifter om handledningsresurser: att huvudhandledaren är docentmeriterad samt har relevant ämnesmässig och pedagogisk kompetens.

Processen för säkerställande av ämnesmässig och pedagogisk kompetens framgår tydligt av lärosätets policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling samt lärosätets anställningsordning. Uppföljning av detta område ingår i sexårscykeln för utvärdering av utbildningarna. Ansvar för rekrytering och befordran av lärare är delegerat till fakulteterna som har egna styrdokument och rutiner för rekrytering. Dessa är anpassade till respektive fakultets verksamhet och behov. Detta förfaringssätt förefaller, enligt bedömargruppen, rimligt och i huvudsak ändamålsenligt. I intervjuerna påpekades dock att rekryteringsprocesserna tar lång tid och att det vid den enskilda fakulteten kan uppstå problem med att hitta kvalificerade ersättare när för många lärare får externa forskningsmedel. Det verkar som om vissa fakulteter har lättare att lösa detta än andra. Bedömargruppen menar att det kan finnas behov av tydligare riktlinjer för hur det ska hanteras.

Efter en egeninitierad utredning av karriärvägar vid lärosätet har, enligt självvärderingen, anställningsordningen reviderats 2019 och en policy om anställning och goda karriärvägar tagits fram. Syftet med det utvecklingsarbetet var att skapa bättre förutsättningar och stödja arbete på alla nivåer för goda möjligheter till karriär- och kompetensutveckling. Den nuvarande anställningsordningen föreskriver minst 5 veckors högskolepedagogisk utbildning för anställning som lektor eller adjunkt, men det framgår i självvärderingen att lärosätet har ett mål om 10 veckors högskolepedagogisk utbildning. Under platsbesöken framkom att flera fakulteter har en rutin med att erbjuda anställda

Datum
2021-10-12Reg.nr
411-00435-19

lärare en fortbildning i högskolepedagogik om 5 veckor, vilket bedömargruppen ser som ett ändamålsenligt alternativ till att kräva 10 veckors utbildning innan anställning. Det framkom vidare under platsbesöken att det planerade nya centrala högskolepedagogiska rådet kommer att få en viktig roll i att på strategisk nivå följa upp personalens pedagogiska kompetens.

Vissa, men inte alla, fakulteter har excellenslärarsystem (ETP) för att synliggöra och stärka värdet av pedagogisk och didaktisk kompetens och därigenom kvaliteten i undervisningen. Vid platsbesöken framkom att systemet i viss grad har utvecklats olika på olika fakulteter samt att flera fakulteter överväger för- och nackdelar med att införa ett excellenslärarsystem. Bedömargruppen menar att det är viktigt att lärosätet säkerställer att fakulteternas ETP-system inte blir för olika när det gäller kriterier för att bli utsedd till excellent lärare och vilket meritvärde utseendet sedan innebär. Bedömargruppen vill lyfta fram Lunds tekniska högskola som ett gott exempel på hur man på ett systematiskt sätt kan använda excellenslärarsystemet för att höja meritvärdet av pedagogisk kompetens, exempelvis som meriterande för uppdrag som till exempel prefekt, och därigenom bidra till större fokus på pedagogisk kvalitet i undervisningen.

I självvärderingen nämns att den undervisande personalens kompetens följs upp systematiskt inom ramen för utbildningsutvärderingarna i sexårscykeln. Övriga underlag och vad som framkom under platsbesöken stärker bedömargruppens bild av att lärosätet har en god systematik för den undervisande personalens kompetens när det gäller utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

På forskarutbildningsnivå framkommer i självvärderingen att det har saknats en systematik för säkerställande av forskarhandledares kompetens, särskilt när det gäller pedagogisk kompetens. Vid platsbesöken framkom att frågan om handledarkompetens har varit uppe till diskussion sedan lång tid och att lärosätets forskarutbildningsnämnd nyligen inrättat ett fakultetsövergripande forskarhandledarnätverk för att diskutera behovet. Bedömargruppen välkomnar fortsatt utveckling av det systematiska arbetet om forskarhandledarkompetens.

I självvärderingen och vid platsbesöken framgick att uppföljning av studenter och doktoranders uppfattning om lärarkompetens sker till stor del via enkäter, student- och doktorandbarometrar, varav flera genomförs ganska sällan och resulterar i låg svarsfrekvens. Det framkom också vid platsbesöken att studenter och doktorander å ena sidan upplever att de har goda möjligheter till att framföra sin syn på problemområden och utvecklingsbehov men å andra sidan inte ser att deras synpunkter omhändertas. Bedömargruppen ser som ett utvecklingsområde att lärosätet utvecklar en tydligare systematik för återkoppling och kommunikation till studenter och doktorander om hur lärosätet tillvaratar deras syn på kvalitetsarbetet inom den bedömningsgrunden och dess utvecklingsbehov.

2.2 Lärosätet säkerställer att det tillhandahåller en främjande miljö som ger undervisande personal möjlighet att utveckla såväl sin pedagogiska kompetens som sin ämneskompetens, samt förutsättningar att bedriva sitt arbete på ett effektivt sätt.

Uppfylld

Bedömargruppen anser att den här bedömningsgrunden är uppfylld. I lärosätets strategiska plan och policy för kvalitetsarbete framgår höga ambitioner inom området ämnesmässig och pedagogisk kompetensutveckling för all personal. Lärosätets avsikt att dessutom inrätta ett högskolepedagogiskt

råd på central nivå ser bedömargruppen som ett utmärkt initiativ för att ytterligare stärka det strategiska arbetet inom det pedagogiska området.

Olika styrdokument säkerställer arbetet med en främjande miljö. I självvärderingen beskrivs till exempel rutiner för god efterlevnad av lagkrav på arbetsmiljöarbetet, vilket inkluderar även psykosociala skyddsronder, väl utvecklade rutiner för internationella samarbeten som ett verktyg för kompetensutveckling samt återkommande möjligheter för personalen till pedagogiska aktiviteter och karriärutveckling. Enligt lärosätets arbetstidsavtal har lektorer minst 20 procent och adjunkter minst 10 procent av sin anställning avsatt för forskning och kompetensutveckling.

Under platsbesöken framkom att kursutbudet vid lärosätet, för lärares kompetensutveckling, överlag uppfattas som gott. I tillägg till detta lyfts fakultets- och institutionsspecifika seminarier, lärardagar och kollegiala utbyten som viktiga aktiviteter för att säkerställa en främjande miljö. Det beskrivs dock som att det kan vara svårt för lärare med stort undervisningsuppdrag att finna tid för den kompetensutveckling de har rätt till. Bedömargruppen finner inget i underlagen som visar på någon systematisk uppföljning av lärares kompetensutvecklingsbehov. Bedömargruppen rekommenderar därför lärosätet att säkerställa att det finns rutiner för att identifiera lärares behov av kompetensutveckling och att lärares arbetstid planeras så att de får möjlighet till kompetensutveckling.

För närvarande finns fyra fakultetsanknutna högskolepedagogiska enheter vid lärosätet. Vid platsbesöket framkom att det finns långt framskridna planer på att inrätta ett universitetsövergripande centralt högskolepedagogiskt råd. Bedömargruppen ser positivt på ett sådant initiativ (se vidare 3.2).

2.3 Lärosätet säkerställer att infrastruktur, studentstöd och läranderesurser är ändamålsenliga för studenternas och doktorandernas lärande och att dessa används på ett effektivt sätt.

Uppfylld

I universitetsövergripande styrdokument framgår vikten av ändamålsenlig infrastruktur, studentstöd och läranderesurser, och det är också en aspekt som beaktas inför beslut om att inrätta utbildning. Av självvärderingen framgår att behoven kartläggs, följs upp och utvärderas regelbundet, framför allt via enkäter på universitets- och fakultetsnivå (se vidare om enkäter i 3.5). Vidare att uppföljning görs inom ramen för sexårscykeln och varje år vid kvalitetsdialog mellan fakultet och universitetsledning. Bedömargruppen anser att bedömningsgrunden sammantaget är uppfylld, men rekommenderar lärosätet att fortsätta utveckla rutiner och processer för att främja alla studenters och doktoranders psykosociala hälsa.

I självvärderingen lyfts fram att ändamålsenlig fysisk infrastruktur för lärosätets forskningsverksamhet även kommer utbildningen och undervisningen till godo. Den fysiska infrastrukturen för doktoranderna i övrigt beskrevs under platsbesöken som god. Utbildningsnämnden lyfter i sin verksamhetsplan utveckling av lärmiljöer – inte minst de digitala – som ett prioriterat område. Studentinlagan lyfter att lärosätet har en generell brist på tillräckligt med fysiska studieplatser. Bedömargruppen rekommenderar att det framtida behovet av studieplatser genomlyses med beaktande av att nya perspektiv och behov kan ha erhållits under covid-19-pandemin.

Av självvärderingen och vid platsbesöken framgår att studenters psykiska ohälsa och det faktum att

Datum
2021-10-12Reg.nr
411-00435-19

studentpopulationen med behov av särskilt stöd har ökat, är områden som lärosätet på alla nivåer sedan lång tid har uppmärksammat och diskuterat. Både nämnden för forskarutbildning och nämnden för grundutbildning lyfter fram behovet av att utveckla rutiner som stödjer en god psykosocial hälsa för studenter och doktorander. I självvärderingen listas många goda exempel på studentstöd, samtidigt med insikt om svårigheterna att erbjuda allt behov av stöd – exempelvis för internationella studenter (språkbarriärer), studenter med funktionsnedsättning och för studenters psykosociala hälsa. Flera åtgärder har genomförts, till exempel har utbildningsnämnden genomfört ett särskilt projekt med fokus på studenthälsovårdens arbete. Vissa fakulteter har inrättat kuratorsfunktioner och fakulteterna diskuterar sinsemellan och lär av varandras goda exempel. Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet håller fortsatt fokus på att säkerställa ett ändamålsenligt studentstöd.

Bedömargruppen ser som ett särskilt utvecklingsområde att lärosätet bevakar att studenter som läser fristående kurser får tillgång till studievägledning för relevant stöd i att identifiera lämpliga kursval som motsvarar studentens ambitioner med studierna. Under platsbesöken framkom att vissa institutioner har egna studierektorer/studievägledare för att särskilt bevaka stödet till fristående studenter, men att det tycks sakna en universitetsgemensam systematik i detta avseende.

Bedömargruppen konstaterar slutligen att samtidigt som lärosätet i självvärderingen och vid platsbesöken lyfter fram goda ambitioner, rutiner och verktyg för att säkerställa ändamålsenlig infrastruktur, studentstöd och läranderesurser, så kvarstår ett behov av att utveckla hur information om vidtagna och/eller planerade förbättringsåtgärder återkopplas och kommuniceras till studenter och doktorander.

2.4 Lärosätet säkerställer, genom rutiner och processer, att studenter och doktorander ges goda förutsättningar att genomföra utbildningen inom planerad studietid.

Uppfylld

Bedömargruppen anser att den här bedömningsgrunden är uppfylld. Den sammantagna bedömningen utifrån självvärderingen, övriga dokument och platsbesöken är att lärosätet har rutiner och processer för att säkerställa goda förutsättningar för studenter och doktorander att kunna genomföra utbildningen inom planerad studietid. I självvärderingen beskrivs flera relevanta undersökningar, enkäter och analysverktyg (till exempel Ladok-Kuben) som genomförs på olika nivåer för att följa upp studenters och doktoranders utveckling.

Av platsbesöken framgick att fakulteterna har ändamålsenliga rutiner och processer för att följa upp genomströmningen, anpassad efter programspecifika förutsättningar och behov inom grundutbildningen, samt att detta sammanfattas och rapporteras till utbildningsnämnden. Ett bra exempel på stöd för studenterna att klara utmaningar i sin utbildning är SI-verksamheten (supplemental instruction).

I självvärderingen lyfts mängden lärarledd tid som en viktig aspekt för den här bedömningsgrunden, ett område som i studentinlagan beskrivs som problematisk för fakulteterna för de humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnena. I den dokumentation som bedömargruppen har haft tillgång till lyfts det på flera ställen fram problem med för få anställda jämfört med mängden undervisningsrelaterade uppgifter, med följd att undervisningstrycket blir högt på de anställda. Det framkommer inte i

självvärderingen om, eller på vilket sätt, lärosätet arbetar systematiskt med aspekten inom ramen för kvalitetsarbetet. Möjligheten till mängden lärarledd tid styrs i stor utsträckning av Utbildningsdepartementets ersättningsnivåer för helårsstudenter för olika ämnesområden, vilket naturligt begränsar lärosätets åtgärdsalternativ. Under platsbesöken framkom dock att lärosätet ser möjligheter i att den, genom covid-19-situationen, snabba utvecklingen av lärarkompetens inom distansbaserad undervisningspedagogik, i förlängningen kan innebära att mängden lärarledd tid kan utnyttjas på ett nytt sätt. Bedömargruppen stödjer lärosätets ambitioner att ta tillvara de nyvunna kunskaperna för att utveckla utbildningens genomförande som bidrar till att förutsättningarna för studenter och doktorander att genomföra utbildningen inom planerad tid förbättras ytterligare.

När det gäller forskarutbildningen så följs genomströmningen upp på årsbasis vid uppföljning av den individuella studieplanen i samtal mellan doktorand och handledare, samt i utvecklingssamtal mellan doktorand och studierektor för forskarutbildningen. Bedömargruppen ser särskilt positivt på att, som bedömargruppen har uppfattat det under platsbesöken, utvecklingssamtal mellan doktorand och studierektor är ett gemensamt system för alla fakulteter. Det framkom vid platsbesöken att den centrala forskarutbildningsnämnden har för avsikt att mer systematiskt följa upp fakulteternas rutiner och processer för den individuella studieplanen. Bedömargruppen uppmuntrar detta och rekommenderar att nämnden särskilt säkerställer att handledarsamtal om individuella studieplaner genomförs med samtliga doktorander, något som framgår i självvärderingen eventuellt brister. Bedömargruppen ser också mycket positivt på fakulteternas rutiner med utvecklingssamtal mellan doktorand och studierektor. Ytterligare en positiv aspekt är att lärosätet tagit ett helhetsgrepp om att genomlysna doktoranders eventuella prolongeringsbehov med anledning av förseningar på grund av covid-19-situationen.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Bedömning med motivering:****Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet***Tillfredsställande*

Bedömargruppen anser sammantaget att bedömningsområdet är tillfredsställande och att de sex bedömningsgrunderna är uppfyllda. Det finns utrymme för förbättring på vissa punkter inom samtliga bedömningsgrunder, men detta påverkar inte den sammanvägda bedömningen. Lärosätet har i sin självvärdering och vid platsbesöken visat att de har identifierat utmaningarna och arbetar med att följa upp dem. Det är i sig en indikation på att kvalitetssystemet fungerar.

Bedömargruppen vill lyfta fram följande styrkor:

- Strukturen för att inrätta och utveckla program är noggrant utarbetad.
- Riktlinjerna för utbildningsplaner och systematiskt arbete med kursplaner och konstruktiv länkning är tydliga.
- De pedagogiska stödenheterna har en roll i kvalitetsarbetet, bland annat ett brett utbud av pedagogiska och ämnesdidaktiska kurser.
- Den centrala kvalitetsdialogen och de lokala kvalitetsdialogerna är en gemensam arena för det konkreta kvalitetsarbetet.

De viktigaste utvecklingsområdena är följande:

- Balansen mellan kartläggningar, analyser och åtgärder behöver bli bättre.

- Samtliga kartläggningar/enkäter och sambandet mellan dem behöver gås igenom och revideras.
- Centrala UN, FUN och den centrala ledningen bör inta en tydligare och mer proaktiv roll som aktörer för utbildningarnas utveckling.
- Arbetet med att utveckla kursvärderingar behöver fortsätta
- Det behövs en mer systematisk uppföljning av forskarutbildningen.
- Återkopplingen till studenter och doktorander behöver förbättras, särskilt i fråga om kursvärderingarna.
- Det behövs mer och bättre engelskspråkig information.

3.1 Lärosätet har en tydlig ansvarsfördelning samt ändamålsenliga rutiner och processer för utformning, utveckling, inrättande samt nedläggning av utbildningar.

Uppfylld

När det gäller att inrätta och utveckla program på grundnivå och avancerad nivå framstår universitetets regler och procedurer som föredömliga. Av självvärderingen framgår att dokumentet *Handläggningsordning för inrättande och utveckling av utbildning vid Lunds universitet* är resultatet av flera års arbete och utveckling. Dokumentet är konkret och väl genomarbetat både i fråga om vad som ska hanteras och hur det ska ske. Det ställs krav på dokumentation, aktörer och processer som ska bidra till att garantera god kvalitet. Bedömargruppen är särskilt positiv till att processen kommer att vara öppen och även omfatta externa sakkunniga, arbetslivsrepresentanter och studentrepresentanter. Även studenterna säger sig vara nöjda med hur lärosätet sköter inrättande och utveckling av utbildningsprogram.

Beslut om vilande program och utveckling av program på grundnivå och avancerad nivå regleras av klara och entydiga rutiner. Bedömargruppen ber universitetet att ta ställning till om det också bör anges en tidsfrist för hur länge ett program kan vara vilande innan det utvecklas. Bedömargruppen rekommenderar också lärosätet att se över om det går att vara lite tydligare i fråga om vilken sorts motiveringar/kriterier som ska ha särskild relevans vid utveckling av program.

När det gäller att inrätta och utveckla huvudområden har detta överlåtits på fakulteterna och det sker delvis enligt samma process som för utbildningsprogram, men till exempel utan externa sakkunniga. Bedömargruppen noterar att lärosätet har tagit hänsyn till UKÄ:s kommentarer om kurs- och utbildningsplanerna i samband med den tillsyn av regeltillämpning som genomfördes 2019. Dessutom har egna riktlinjer utarbetats för kursplaner och utbildningsprogram, med bland annat minimikrav på struktur och innehåll (bilagorna 8 och 9). Utöver de centrala dokumenten finns det lokala stöddokument på fakultetsnivå. Bedömargruppen ser det som positivt att lärosätet även har utarbetat riktlinjer om inrättande, utveckling och kvalitetssäkring av öppna nätkurser och uppdragsutbildningar.

Fakulteterna ansvarar för att inrätta och utveckla forskarutbildningar. I självvärderingen antyds att det inte finns samma väl utformade och konkreta riktlinjer för den här utbildningskategorin. Samtidigt hänvisas det till att lärosätet håller på att revidera och utveckla regler och rutiner. Här anser bedömargruppen att lärosätet med fördel kan låta sig inspireras av rutinerna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Det kan bland annat tyckas naturligt att även här inbegripa externa sakkunniga i arbetet. Det finns egentligen inga skäl till att ha lägre krav och mindre uppmärksamhet för forskarutbildningarna än för grundutbildningarna, vilket också underströks av rektorn vid

bedömargruppens första besök (jfr 1.1).

Rutiner och processer för utveckling av utbildning får en kort och allmän beskrivning i självvärderingen. Det betonas att processerna är kontinuerliga och att det finns processer inom den etablerade besluts- och organisationsstrukturen på fakulteten som regelbundet fångar upp utvecklingsbehov (jfr 3.5). Framför allt kursvärderingar och utbildningsutvärderingar (de sexåriga) framhålls som viktiga förutsättningar för utvecklingsarbetet. Bedömargruppen anser att kursvärderingarna i varierande grad ger ett tillräckligt underlag för det mer konkreta arbetet med att förbättra undervisningen (jfr 3.2), vilket vi återkommer till längre fram.

3.2 Lärosätet säkerställer att dess utbildningar utformas och genomförs på ett sätt som uppmuntrar studenterna till att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna, vilket också återspeglas i examinationen.

Uppfylld

Bedömargruppen uppfattar kursvärderingarna som mycket viktiga inslag för att säkerställa studenternas aktiva roll i lärandeprocesserna. Men bedömargruppen noterar också att det på vissa fakulteter finns ett behov av att vidareutveckla det systematiska arbetet med kursvärderingarna.

I policyn för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling vid Lunds universitet står det att utbildningen ska sätta studenternas och doktorandernas lärande i fokus och att den bärande pedagogiska idén vid Lunds universitet är att undervisningen ska präglas av studentcentrerat lärande. Vilken betydelse universitetet mer konkret lägger i en sådan formulering är inte helt klart för bedömargruppen.

Lärosätet understryker i självvärderingen att fokus på studenternas aktiva roll i undervisningen garanteras genom de krav som ställs på programmets inrättande och på den konkreta utformningen av kurs- och utbildningsplaner. Genom att resonemanget om konstruktiv länkning får ligga till grund för utformningen, menar lärosätet också att man säkerställer det nödvändiga sambandet mellan mål, undervisning och examination och därmed också att studentens aktiva roll återspeglas i examinationsformerna. Bedömargruppen vill påpeka att konstruktiv länkning i sig inte är en garanti för ett studentaktivt lärande, utan en modell som bara understryker att det ska vara en samstämmighet mellan mål, metoder och examinationsformer.

Av övrig dokumentation framgår att det vid flera av fakulteterna sker systematiskt arbete med studentaktiva lärandeformer. Vid konstnärliga fakulteten och juridiska fakulteten sker det till exempel inom områdena e-lärande och digitala läromedel. Vid den sistnämnda fakulteten utvecklas också flipped classroom-metoden. Vid ekonomihögskolan ligger fokus på reflexiva metoder och case-baserad undervisning.

Studenternas systematiska återkoppling på den dagliga undervisningen sker genom formell representation, dialoger och enkäter. Lärosätet kartlägger till exempel nya studenters situation vart tredje år och för doktoranderna görs en egen examensenkät. Den viktigaste arenan för studenternas systematiska återkoppling och inflytande är ändå kursvärderingarna och uppföljningen av dem.

Det framgår av både dokumentation och platsbesöken att fakulteterna har olika rutiner för

kursvärderingar. Vid Lunds tekniska högskola och medicinska fakulteten används en fakultetsgemensam mall, medan man vid humanistiska och teologiska fakulteterna och samhällsvetenskapliga fakulteten överlåter utformningen av kursutvärderingsmallen på den enskilda institutionen och lärargruppen. Det framgår av både självvärderingen och studenternas kommentarer om den att det finns skillnader i genomförande, återkoppling och uppföljning av kursvärderingarna. Studenterna vid Lunds tekniska högskola hör till dem som uttrycker sig väldigt positivt om fakultetens upplägg. Det gör även juriststudenterna, särskilt i fråga om hur kursvärderingen följs upp på juristprogrammet.

De senaste åren har lärosätet, både centralt och på fakulteterna, arbetat systematiskt med att utveckla kursvärderingarna på grundnivå och avancerad nivå. Detta har, enligt bedömargruppens uppfattning, bidragit till att öka medvetenheten om kursvärderingarnas betydelse. Det verkar också ha bidragit till mer systematiska processer, där studenternas svar kompletteras med uppföljande samtal, skriftliga sammanfattningar, diskussioner i lärargrupper och uppföljning av ledningen på institutionen. Efter två platsbesök har bedömargruppen också fått intrycket att många lärare tar studenternas återkoppling på allvar och gör nödvändiga förändringar från termin till termin.

Bedömargruppen menar samtidigt att det påbörjade arbetet med att vidareutveckla kursvärderingarna måste fortsätta för att garantera att lärosätet har ett alltigenom ändamålsenligt kursvärderingssystem på samtliga institutioner och fakulteter. Lärosätet måste framför allt hitta en lösning på skillnaderna i svarsfrekvens för kursenkäterna, och på att inte alla studenter får återkoppling eller informeras om ifall och hur deras återkoppling följs upp. Här bör fakulteterna kunna lära mycket av varandra. Därför är det viktigt att i synnerhet ledningen fortsätter att ligga på, både centralt och lokalt, för att minska den sorts negativa variation som det rapporteras om. Utöver att garantera effektiva rutiner och processer handlar det om att kunna granska kursvärderingarnas innehåll kritiskt och se dem som en förutsättning för kursutveckling. Vid det andra besöket nämndes bland annat att det vid en av institutionerna övervägdes att lägga större fokus på studenternas lärande i kursvärderingarna, en bedömning och strategi som bedömargruppen ställer sig bakom.

Både i självvärderingen och vid platsbesöken lyfter lärosätet fram betydelsen av att fortsätta arbeta med kursvärderingarna, och har som en del av det fortsatta arbetet påbörjat en revidering av riktlinjerna för kursvärderingar och kursutvärderingar. Bedömargruppen uppmuntrar det fortsatta arbetet och menar att det är särskilt viktigt att lärosätet tittar närmare på kursvärderingarna för forskarutbildningen, som studenterna uttalar sig väldigt kritiskt om i studentinlagan.

Studenterna har också, i både studentinlagan och intervjuerna, framfört viss kritik mot hur doktorandernas individuella studieplaner (ISP) följs upp. Det sägs att många doktorander upplever ISP:n som komplicerad, att den inte uppdateras varje år och att det saknas information om hur uppföljning ska ske. Av självvärderingen framgår det att 20 procent av doktoranderna inte verkar ha en tillfredsställande dialog med sina handledare om ISP:n. Bedömargruppen vill samtidigt visa på det positiva med att uppföljningen av ISP:erna kompletteras med individuella, årliga utvecklingssamtal med doktoranderna, och som de har med studierektorn för forskarutbildningen, enligt vad bedömargruppen erfor vid platsbesöken.

För övrigt har bedömargruppen noterat påpekanden i studentinlagan om att det råder brist på struktur och rutiner för kvalitetssäkring av verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Av UKÄ:s *Tillsyn av regeltillämpningen på Lunds universitet* framkommer det att det vid flera av fakulteterna genomförs

kursvärderingar av VFU-delarna av utbildningsprogrammen. Bedömargruppen vill ändå, i enlighet med studenternas synpunkter, understryka vikten av att även utbildningarnas VFU-delar systematiskt följs upp.

Det framgår av intervjuer och dokument att den pedagogiska stödenheten har en bra dialog med ledningen på olika nivåer och därmed aktivt bidrar till undervisningens utveckling. Bedömargruppen anser också att det är väldigt positivt att lärosätet nu inrättar ett högskolepedagogiskt råd under den centrala utbildningsnämnden. Detta kommer förhoppningsvis att bidra till att stärka den pedagogiska kompetensen som strategisk faktor. Bedömargruppen anser vidare att det är positivt att fakulteter och institutioner själva arrangerar workshoppar och seminarier för utbyte av erfarenheter om undervisning och lärande, och att det avsätts egna medel för pedagogiskt utvecklingsarbete. Den externa expertgrupp som har bedömt utbildningar vid statsvetenskapliga institutionen drar bland annat slutsatsen att fakulteten ligger i framkant när det gäller pedagogisk utveckling.

3.3 Lärosätet säkerställer ett nära samband mellan forskning och utbildning i verksamheten.

Uppfylld

Sammantaget gör bedömargruppen bedömningen att Lunds universitet har höga ambitioner när det gäller sin forskning och hur man bäst ska se till att den forskningen kommer utbildningarna till godo.

En av huvudfrågorna i Lunds universitets strategiska plan rör det nära sambandet mellan utbildning och forskning. I en av punkterna står det att "utbildning och forskning ska sammanflätas i lärandemiljöer där det både undervisas och forskas och där meritering inom utbildning och forskning likställs". Detta följs upp i policyn för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling. Det är rimligt att anta att så är fallet vid ett forsknings- och utbildningstungt lärosäte som Lunds universitet. Det framgår emellertid inte av självvärderingen eller platsbesöken vad begreppet sammanflätning innebär i praktiken. Det närmaste man kommer är en formulering i självvärderingen som säger att undervisningens forskningsanknytning är mer än att den ämnes- och forskningsmässiga kompetensen är hög och att undervisade lärare bedriver egen forskning. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att förtydliga och konkretisera vad lärosätet avser med formuleringen "Utbildning och forskning ska vara sammanflätade" samt utvärderar vilka konsekvenser det innebär för planering och genomförande av både utbildningen på grundnivå och avancerad nivå samt på forskarutbildningsnivå.

Bedömargruppen har i 2.1 kommenterat hur universitetet genom rekryterings- och befordransprocesser säkrar tillfredsställande vetenskaplig kompetens i samtliga utbildningar. Detta är också ett väsentligt moment vid inrättande av nya utbildningsprogram och det följs upp i de 6-åriga utbildningsutvärderingarna. I självvärderingen antyder lärosätet att man möjligen borde följa upp detta lite oftare. Samtidigt framkommer det att man har genomfört flera viktiga åtgärder för att garantera en hög nivå på all undervisning. Självvärderingen hänvisar till en starkare koppling mellan excellensforskningen och undervisningen och till att man har påbörjat egna, mer omfattande utvärderingar av forskningens kvalitet, där också förhållandet mellan utbildning och forskning ingår (Education Quality 2011 och Research Quality 2020). Bedömargruppen anser att slutsatser från båda dessa interna utvärderingar bör kunna ligga till grund för en vidareutveckling av både sambandet mellan utbildning och forskning samt den konkreta uppföljningen av detta.

Datum
2021-10-12Reg.nr
411-00435-19

En sammanflätning mellan utbildning och forskning handlar också om att utveckla studenternas vetenskapliga tankesätt och arbetssätt (deras generiska, akademiska färdigheter). Enligt självvärderingen följs detta endast upp genom en enda fråga i studentbarometern. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet överväga att ge detta större plats i framtida studentbarometrar/alumnenkäter eller att det kan/bör ingå i kursvärderingarna.

Den pedagogiska utmaningen med att få till stånd en starkare koppling mellan utbildning och forskning följs upp av de högskolepedagogiska enheterna, som erbjuder kurser och seminarier inom generell ämnesdidaktik och mer forskningsnära undervisningsformer (problembaserat lärande, case-baserat lärande osv.). Även här framgår det tydligt att fakulteterna har mycket att lära av varandra.

I forskarutbildningen ingår utbildning och forskning som en integrerad och naturlig del. Bedömargruppen gör bedömningen att man vid lärosätet både har skapat goda förutsättningar för att doktoranderna ska kunna ingå i etablerade forskningsprojekt och utöver flera forskarskolor har inrättat fler och relevanta möjligheter till nätverksbyggande och kompetensutveckling. En fråga som kommer upp i både intervjuerna och dokumentationen är behovet av att stärka handledarkompetensen. Detta är en utmaning som lärosätet har följt upp både centralt och på fakulteterna (jfr 2.1).

3.4 Lärosätet säkerställer att dess utbildningar utformas och genomförs med tydlig koppling mellan nationella och lokala mål, lärandeaktiviteter och examinationer.

Uppfylld

Bedömargruppens uppfattning är att Lunds universitet säkerställer och följer upp att utbildningarna genomförs med tydlig koppling mellan nationella och lokala mål, lärandeaktiviteter och examinationer. Universitetet har beslutat om flera centrala styrdokument som ska garantera detta, och dessa följs av motsvarande dokument på fakultetsnivå. I självvärderingen ges bra exempel från fyra fakulteter på hur man arbetar mer konkret med detta. Naturvetenskapliga fakulteten har till exempel utvecklat ett eget dokument för måluppfyllelse, och vid medicinska fakulteten införs systemet Quality and Progress System (QPS). Kurs- och utbildningsplaner var också ett viktigt tema i den centrala kvalitetsdialogen 2017.

Kopplingen mellan mål, lärandeaktiviteter och examinationer betonas även i riktlinjerna för kursvärderingar och de utbildningsutvärderingar som genomförs i sexårscykeln. För doktoranderna följs detta också upp med examenenkäten. Det har dessutom inrättats flera kurser och genomförts flera workshoppar om undervisningsplanering, där kopplingen mellan mål, lärandeaktiviteter och examinationer är ett genomgående tema.

Studieplanerna för forskarutbildningarna utformas enligt examensmålen i högskoleförordningen.

3.5 Utifrån kontinuerliga uppföljningar och periodiska granskningar vidtar lärosätet de åtgärder som krävs för att förbättra och utveckla utbildningarna.

Uppfylld

Datum
2021-10-12Reg.nr
411-00435-19

Bedömargruppens sammantagna uppfattning är att Lunds universitet har ett system för uppföljning och granskning som är målinriktat och som täcker alla delar. Bedömargruppen har pekat på en del områden som skulle kunna förbättras och utvecklas, och menar att det i första hand behövs en kritisk genomgång av de interna enkäternas och granskningarnas antal, ansvarsfördelning och uppföljning, så att man får en bättre samordning.

Om man bortser från kursvärderingarna och uppföljningen av dem, som bedömargruppen kommenterade i 3.2, kan lärosätets kontinuerliga uppföljningar och periodiska granskningar delas in i tre huvudgrupper: de centrala och lokala kvalitetsdialogerna, utbildningsutvärderingarna inom sexårscykeln och flera fristående kartläggningar och barometrar, som genomförs med olika periodicitet, i regi av universitetet centralt, fakulteterna och i viss mån även institutionerna.

Kvalitetsdialoger har förekommit länge vid Lunds universitet i en eller annan form, och har i och med de senaste årens utveckling hittat en form, både centralt och lokalt, som gör dem till en viktig del av universitetets kvalitetssystem.

Det framgår av självvärderingen och vid bedömargruppens platsbesök att den centrala kvalitetsdialogen är en viktig gemensam arena för dialog, reflektion och handling. Den kompletterar de årliga centrala verksamhetsdialogerna och utformas efter inlägg från olika grupper (studenterna, de centrala nämnderna, fakulteterna själva och rektorn). Dialogen är tredelad: frågor som ledningen vill ha svar på, dialog som baseras på fakulteternas skriftliga förslag och uppföljning av tidigare års dialog. Bedömargruppens andra platsbesök förstärkte intrycket av att fakulteterna upplever den centrala kvalitetsdialogen som viktig och nödvändig. Den ger en god möjlighet för fakulteterna att belysa, sammanfatta och strukturera det kvalitetsarbete fakulteterna gjort under året, och man värdesätter den öppna och konstruktiva dialogen med rektorsgruppen. Det är också bedömargruppens uppfattning att dessa dialoger ger universitetsledningen en bra insyn i fakulteternas kvalitetsarbete och resultaten av det arbetet.

Bedömargruppens genomgång av rektorns återkoppling till fakulteterna för 2018 och 2019 visar att den är förhållandevis kort och generell och har inslag av standardformuleringar. Rektorns önskemål om återkoppling från fakulteterna är ofta kopplat till förhållandevis enkla klarlägganden eller preciseringar och ger, enligt bedömargruppens uppfattning, bilden av en något återhållsam ledning. Under de två platsbesöken efterfrågade vissa fakulteter, och studenter, något mer konkreta och tydliga, fakultetsvisa sammanfattningar av dialogmötena, bland annat av vad ledningen anser vara särskilt viktigt samt vad och hur ledningen kommer att följa upp, eller följa med i, det som har framkommit under dialogerna. I dokumentationen av dialogen under 2019 säger både Lunds tekniska högskola och medicinska fakulteten uttryckligen att fakulteterna skulle vilja få mer och bättre återkoppling.

UN och FUN centralt får bara rektorns övergripande sammanfattning av kvalitetsdialogerna skickade till sig, inte fakulteternas dokumentation eller rektorns återkoppling. Framför allt fakulteternas dokumentation är enligt bedömargruppens uppfattning ett viktigt kunskaps- och beslutsunderlag för de centrala nämnderna.

Bedömargruppen uppfattar den centrala kvalitetsdialogen som ett konstruktivt bidrag till kvalitetsarbetet vid lärosätet. Under den fortsatta utvecklingen av kvalitetsdialogen föreslår bedömargruppen att universitetsledningen tar en något synligare och tydligare roll, med fokus på att

följa upp de konkreta utmaningar och utvecklingsuppgifter som fakulteterna står inför (gärna med kvalitetskriterierna i sexårscykeln som referensram).

Samtliga fakulteter har infört egna kvalitetsdialoger eller motsvarande, som skiljer sig något sinsemellan. Av fakulteternas dokumentation om den centrala kvalitetsdialogen och från intervjuerna har bedömargruppen fått ett intryck av hur de lokala dialogerna fungerar. Fakulteterna ger över hela linjen uttryck för att de är nöjda med de fakultetsvisa dialogerna, med samma motivering som för den centrala dialogen. Bedömargruppen har också fått en rad exempel på konkreta utvecklingsåtgärder som beslutats och följts upp med stöd av dialogerna. På de humanistiska och teologiska fakulteterna fokuserade man 2019 till exempel på förhållandet mellan högskoleförordningens examensmål, kursernas lärandemål, examination och återkoppling till studenterna (jfr 3.4). Resultatet av detta var en egen workshop för studierektorsnätverket.

Bedömargruppen har studerat de lokala kvalitetsdialogerna för 2018 och 2019 vid samhällsvetenskapliga fakulteten/statsvetenskap och Lunds tekniska högskola/kemiteknik. Också här framträder en tydlig systematik i arbetet med fokus på vad som händer på institutionerna, uppföljning av föregående års dialog och identifiering av nya utvecklingsuppgifter. I samhällsvetenskapliga fakultetens dialog 2019 följde man till exempel upp tre frågor från föregående års kursvärdering och kursutvärdering, förberedelser för utvärdering med externa sakkunniga och integrering av internationella studenter i det svenska akademiska systemet. På samma sätt, och i samma typ av dokument, visar medicinska fakulteten hur den har följt upp den interna kvalitetsdialogen.

Sammantaget menar därför bedömargruppen att de lokala kvalitetsdialogerna har fått en form som gör dem till ett nyttigt verktyg i den konkreta kvalitetsutvecklingen.

Utöver kursvärderingarna och sexårscykeln genomför lärosätet flera kartläggningar och utvärderingar, både centralt och lokalt, av sin utbildningsverksamhet. Några av dessa genomförs regelbundet, till exempel varje eller vart tredje år, medan andra bara genomförs en enda gång som en direkt följd av utmaningar som lärosätet vill ha större och bättre insikt i. Utöver de åtgärder som genomförs på olika nivåer i organisationen har studenterna och studentkårerna tagit egna initiativ.

Enligt bedömargruppen är detta totalt sett ett konkret uttryck för att lärosätet bygger sin kvalitetsutveckling på en solid och systematisk kunskapsgrund. Det gör också att man upprätthåller en kontinuerlig diskussion på alla nivåer om utbildningarnas form och innehåll. När lärosätet också måste förhålla sig till nationella och internationella kartläggningar, utvärderingar och ackrediteringar, innebär detta sammantaget ett stort utvärderings- och ackrediteringstryck, som enligt vissa fakulteter är väldigt resurskrävande.

Platsbesöken och den skriftliga dokumentationen har visat på några utmaningar som bedömargruppen anser att universitetet bör följa upp.

Det har ställts frågor, framför allt i studentinlagan, om ifall och hur resultaten från enkäter och barometrar behandlas, vilka prioriteringar som görs och vilka praktiska konsekvenser detta får. Rent konkret säger studenterna att den allmänna upplevelsen är att "arbetet tappas bort i åtgärds- och uppföljningsstadiet". Att det finns utrymme för förbättring framgår också av universitetets självvärdering och tas dessutom upp av några enskilda fakulteter.

Datum
2021-10-12Reg.nr
411-00435-19

För bedömargruppen är det till viss del oklart vem som ansvarar för de centrala granskningarna och vilka procedurer som gäller för behandling och förmedling av beslut och eventuella åtgärder. Det verkar till exempel ha tagit alldeles för lång tid att slutföra och behandla den så kallade examensenkäten för doktorander. Den efterfrågades av medicinska fakulteten redan i den centrala kvalitetsdialogen 2019. När bedömargruppen efterfrågade en sammanställning av enkäten i början av mars 2021, var den ännu inte färdig.

Samtidigt har lärosätet gett exempel på hur UN och FUN centralt följer upp resultaten från centrala kartläggningar. Ett exempel på detta är att den centrala utbildningsnämnden diskuterade den psykosociala studiemiljön vid flera möten under 2019 och utifrån studentbarometern. Ett annat exempel är den centrala forskarutbildningsnämndens diskussion om ett gemensamt handledarnätverk, som till att börja med har lett till att ett fakultetsövergripande handledarnätverk har inrättats.

Baserat på platsbesöken anser bedömargruppen att de centrala nämnderna kan bli synligare och tydligare i sin uppföljning av de centrala kartläggningarna och, inte minst, kommunicera sina val och beslut på ett ändamålsenligt sätt till olika målgrupper, och då kanske särskilt till studenterna och studentkåren (jfr 3.4).

Av fakulteternas rapportering till rektorn i samband med den centrala kvalitetsdialogen och av fakulteternas webbsidor framgår det att de granskningar som görs i fakulteternas egen regi i regel följs upp och leder till konkreta åtgärder. Ekonomihögskolan har till exempel gjort en egen pilotutvärdering av forskarutbildningen i ekonomisk historia med externa sakkunniga. Utvärderingen ledde till att fakulteten utarbetade strategier och understrategier för delämnena. I Lunds tekniska högskolas dokumentation av den centrala kvalitetsdialogen för 2019 ingår en detaljerad sammanfattning av vilka åtgärder och aktiviteter som genomförts till följd av programvärderingarna. Det framgår också att fakulteterna kan agera snabbt på konkreta och "akuta" problem, till exempel när Konsthögskolan fick återkoppling om att studenternas prestationer på grundnivå hade blivit påtagligt svagare. Efter den återkopplingen genomfördes flera konkreta åtgärder.

En annan utmaning, som också framgår av självvärderingen, är den varierande svarsprocenten. I den så kallade examensenkäten för doktorander ligger till exempel svarsandelen under 40 procent.

En tredje utmaning är kopplad till den potentiella överlappningen mellan lokala och centrala kartläggningar – det genomförs till exempel alumnenkäter både centralt och av flera av fakulteterna. Det är viktigt, inte minst på grund av ovan nämnda granskningstryck, att göra en fullständig och kritisk värdering och prioritering av de många barometrarna och enkäterna, att finna en bra arbets- och ansvarsfördelning mellan central och lokal nivå och – framför allt för de centrala granskningarna – att utveckla tydligare rutiner för när de ska genomföras, hur och av vem de ska behandlas och hur uppföljningen och eventuella åtgärder ska förmedlas.

Det framgår av den dokumentation som bedömargruppen har haft tillgång till att man vid lärosätet, både centralt och vid fakulteterna, har lagt ned mycket och ändamålsenligt arbete på att planera de utbildningsutvärderingar som ska ske i en sexårscykel. Detta har bland annat varit en huvudfrågor vid de centrala kvalitetsdialogerna både 2018 och 2019. Både skriftliga och muntliga kommentarer i anslutning till bedömargruppens andra besök visar att detta arbete har bidragit till att belysa och strukturera universitetets arbete med kvalitetsstyrning och kvalitetsutveckling.

Datum
2021-10-12Reg.nr
411-00435-19

Alla fakulteter har inte valt samma tillvägagångssätt för den här utvärderingen. Några väljer en eller ett fåtal utbildningar som utvärderas utifrån samtliga kvalitetskriterier, medan andra inkluderar samtliga utbildningar och utvärderar dem utifrån ett kvalitetskriterium eller ett urval av kvalitetskriterier.

Så här långt har fakulteterna bara delvis inlett detta arbete. Bedömargruppen har studerat två av genomförda utvärderingar: utvärderingen av forskarutbildningen vid juridiska fakulteten och utvärderingen av utbildningarna i statsvetenskap på grundnivå och avancerad nivå. Båda dessa består av en omfattande självvärdering och en påföljande utvärdering av externt sakkunniga. I båda fallen följer institutionerna upp med en rapportering till sina respektive nämnder om hur de vill gå vidare med de många konkreta förslagen i utvärderingarna. Bedömargruppens uppfattning är att detta är två bra exempel på ett grundligt, bra och systematiskt kvalitetsarbete som bidrar till ökad medvetenhet och konkret förbättring. Samma sak gäller Ekonomihögskolans omfattande internationella ackrediteringsarbete i studierna och Lunds tekniska högskolas utvärderingar av program.

3.6 Lärosätet säkerställer att granskningsresultat publiceras och att åtgärder som planeras eller genomförs för att förbättra och utveckla utbildningarna kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter.

Uppfylld

Bedömargruppens uppfattning är att Lunds universitet huvudsakligen har skapat tydliga riktlinjer för information och kommunikation om kvalitetssystemet och kvalitetsarbetet.

Självvärderingen anger två huvudstrategier för arbetet med information och kommunikation: den nätbaserade kommunikationen via webbsidor, e-post och lärplattformar samt den kommunikation som sker genom den etablerade ansvars- och organisationsstrukturen.

I tillägg till universitetets och fakulteternas vanliga webbsidor har det upprättats egna sidor för kvalitetsarbetet, som både interna och externa intressenter har tillgång till. Lärosätet har också utvecklat egen vägledning som stöd för fakulteternas arbete med kvalitetswebbsidorna.

Självvärderingen visar också att alla relevanta organ, både centrala och på fakultetsnivå, får nödvändig information om kvalitetsarbetet skickad till sig. När det gäller kvalitetsdialogerna förs protokoll som skickas till fakulteterna, de två utbildningsnämnderna, universitetsstyrelsen och per e-post till kvalitetssamordnare och studentrepresentanter med flera. När det gäller kursvärderingar och utbildningsutvärderingar betonas att resultaten ska förmedlas till studenter och lärare. Det är inte alltid detta sker (se avsnitt 3.2), och bedömargruppen förväntar sig att Lunds universitet ska bli bättre på den uppgiften inom kort. Detta är för övrigt ett moment som också ska ingå i de reviderade riktlinjerna för kursvärdering och utbildningsutvärderingar.

Bedömargruppen anser att lärosätet har skapat goda förutsättningar för att anställda och studenter ska ha tillgång till relevant information om kvalitetsarbetet, inte minst genom de webbsidor som har skapats. Bedömargruppen menar också att lärosätet har identifierat centrala utmaningar i informations- och kommunikationsarbetet och följt upp detta med utredningar och revideringar av

riktlinjerna. Lärosätet bör arbeta vidare med att utveckla återkopplingen till studenter och doktorander, särskilt i fråga om kursvärderingarna och med den engelskspråkiga informationen.

Bedömningsområde: Jämställdhet**Bedömning med motivering:****Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet***Tillfredsställande*

Sammanfattningsvis bedömer gruppen att lärosätet har de förutsättningar som krävs för att säkerställa att det har ett systematiskt arbete med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande, genom rutiner och processer. Bedömningen utgår från självvärderingen och tillgänglig dokumentation ifrån utbildningsutvärderingarna.

Lärosätet visade vid platsbesöken en stor medvetenhet om behovet av att fortsätta utveckla kvalitetsarbetet med fokus på jämställdhet, så att det beaktas som en systematisk del av lärosätets kvalitetssystem och kvalitetsarbete vid alla fakulteter och på alla nivåer. Förutsättningarna för utvecklingsarbetet är goda inte minst genom rektorns beslut i januari 2021 om ett nytt universitetsgemensamt strategiskt råd för jämställdhet och lika villkor.

Bedömargruppen vill lyfta fram följande styrkor:

- Den nyligen avslutade genomlysningen av lärosätets arbete med jämställdhet och lika villkor, vilket resulterat i beslut om förbättrad organisation och förutsättningar för det universitetsgemensamma systematiska arbetet.
- Jämställdhet är ett kriterium att beakta vid inrättande av ny utbildning och vid utbildningsutvärderingar inom ramen för sex-årscykeln.
- Flera högskolepedagogiska kurser har temat jämställdhet.

De viktigaste utvecklingsområdena är följande:

- Lärosätet bör vidareutveckla processer och rutiner för att säkerställa ett systematiskt arbete med jämställdhet inom grund- och forskarutbildning vid alla fakulteter och dess institutioner utifrån både kvalitativa och kvantitativa aspekter.
- Lärosätet bör ge särskild uppmärksamhet åt att följa upp identifierade åtgärdsbehov och genomförda åtgärder samt kommunicera om detta, inte minst till studenter och doktorander.

4.1 Lärosätet säkerställer, genom rutiner och processer, ett systematiskt arbete med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande.*Uppfylld*

Strategisk plan för Lunds universitet 2017–2026, Policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning vid Lunds universitet och Lunds universitets policy för jämställdhet, likabehandling och mångfald beskriver övergripande mål och systematik för arbetet med jämställdhet och likabehandling. Ett råd för jämställdhet och likabehandling på ledningsnivå finns som stöd till rektorn. Fakulteternas prioriteringar och uppföljning rapporteras till rådet i form av likavillkorsbokslut.

Lärosätet har jämställdhet och likabehandlingsperspektiv som ett kriterium vid inrättande av ny utbildning. Enligt självvärderingen har kriteriet uppmärksammat och utvecklats för att tydliggöra aspekter på hur jämställdhet integreras i utbildningarnas innehåll. Bedömargruppen ser positivt på att det i ansökan inför inrättande av utbildning ska beskrivas hur jämställdhetsaspekter beaktas, exempelvis i undervisningssammanhang och i utformning av kursplaner och vid val av kurslitteratur. Könbalansen hos undervisande personal och jämställdhetsaspekter i samband med nyrekryteringar ska också analyseras och beskrivas. I tillägg till detta har lärosätet sedan länge en särskild satsning på gästprofessorer av det underrepresenterade könet. Rekryteringsmålet som regeringen har satt upp (2017–2019) om att minst 46 procent av nyrekryterade professorer ska vara kvinnor är uppnått.

Jämställdhet finns, enligt självvärderingen, med som ett kriterium vid utbildningsutvärderingar av både grundutbildning och forskarutbildning. Av självvärderingen och de utbildningsutvärderingar som bedömargruppen har tagit del av framgår att naturvetenskapliga fakulteten hade fokus på jämställdhetsperspektivet i sin utbildningsutvärdering 2020, att juridiska fakulteten har utvärderat perspektivet inom ramen för sexårscykeln när det gäller forskarutbildningen samt att statsvetenskapliga institutionen gjort detsamma för grundutbildningen. Det framkommer även ur fakultetsrapporterna att humanistiska och teologiska fakulteterna 2023 kommer genomföra sin tematiska utbildningsutvärdering med fokus på jämställdhet. Även om bedömargruppen saknar en helhetsbild över hur samtliga fakulteter behandlar eller avser behandla det utbildningsnära jämställdhetsperspektivet inom ramen för sitt kvalitetsarbete, så menar gruppen att lärosätet tydligt visat att det finns goda förutsättningar för ett systematiskt arbete inom området.

Studentinlagen och platsbesöken tar dock upp att det för vissa fakulteter och institutioner finns ett behov av att utveckla systematiken i identifieringen av åtgärdsbehov och i uppföljningen av att dessa åtgärdas. Bedömargruppen rekommenderar därför att lärosätet vidareutvecklar processer och rutiner för att följa upp identifierade åtgärdsbehov och genomförda åtgärder samt kommunicera om detta för alla utbildningsnivåer. Bedömargruppen rekommenderar också att lärosätet överväger om det är tillräckligt att återkomma till perspektivet endast vart sjätte år, som kan bli fallet för de fakulteter som har tematiska utvärderingar som sitt upplägg av sexårscykeln. Ett sätt för en mer löpande uppföljning av hur det utbildningsnära jämställdhetsperspektivet fungerar kan vara att lägga till en fråga om detta i kursutvärderingarna.

I självvärderingen nämns att alla fakulteter och de flesta institutioner har organ som arbetar med jämställdhet och likabehandling. Under platsbesöken, och av de dokument bedömargruppen har tagit del av, framkommer att medan några fakultetsledningar driver ett medvetet utbildningsnära arbete inom jämställdhetsområdet, exempelvis konstnärliga fakulteten och juridiska fakulteten, så tycks andra fakultetsledningar sakna en tydlig systematik, exempelvis humanistiska-teologiska fakulteterna och Lunds tekniska högskola. Det framgår också av de underlag som bedömargruppen tagit del av (bland annat verksamhetsplaner och dagordningar för UN och FUN, 2018, 2019) att utbildningsnära jämställdhetsfrågor inte haft en framskjutande plats i utbildnings- och forskarutbildningsnämnderna. Den i delar svaga universitetsövergripande systematiken i arbetet med jämställdhet och likabehandling är dock något som lärosätets ledning identifierade redan för ett antal år sedan, och i november 2019 initierade rektorn ett projekt om en universitetsgemensam satsning för jämställdhet och likabehandling. En rapport med utvecklingsförslag har remitterats internt och presenterats för rektorn, som i januari 2021 fattade beslut om ett nytt råd för jämställdhet och lika villkor, som sjuöptes i april 2021. Rådet ersätter det tidigare rådet för jämställdhet och likabehandling och får ett tydligare mandat och bättre förutsättningar för att utveckla styrdokument och arbeta strategiskt och

kommunikativt med området. Vid platsbesöken framgick det tydligt att lärosätets avsikt är att den nya organisationen ska bidra till att även de utbildningsnära aspekterna på jämställdhet kommer att belysas och utvecklas på ett mer systematiskt sätt. Bedömargruppen ser positivt på lärosätets utvecklingsarbete och uppfattar att lärosätets arbete för jämställdhet tydliggörs med det nya rådet, samt att lika villkor organiseras inom den ordinarie linjestrukturen (universitetsledning–fakultet–institution) och inte är ett arbete som sköts "vid sidan om".

Bedömargruppen konstaterar också, utifrån dokumentationen och platsbesöken, att fakulteterna kommit olika långt i att beakta både kvalitativa, kulturella/normativa och kvantitativa aspekter på jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande. Bedömargruppen rekommenderar därför lärosätet att uppmuntra de fakulteter som ännu har störst fokus på kvantitativa aspekter (till exempel den numerära könsbalansen hos lärare), men bristande kunskaper i hur kvalitativa aspekter (till exempel värderingar och kultur) på jämställdhet kan integreras i utbildningens genomförande. Exempelvis kan Lunds tekniska högskola ta lärdom av fakulteter som kommit längre i kvalitetsaspekterna, exempelvis samhällsvetenskapliga fakulteten.

Förutsättningarna för ett robust arbete med jämställdhet och likabehandling kräver goda och relevanta kunskaper hos lärare och övrig personal, oavsett könstillhörighet. Möjligheterna för personal att fördjupa sig i området är också goda, enligt självvärderingen. Lärosätets avdelning för högskolepedagogisk utveckling har kurser som problematiserar begreppet jämställdhet och omfattar normkritisk pedagogik, till exempel kursen *Genus och mångfald i undervisningen*, som erbjudits som fortbildning för undervisande personal. Av de fakultetsrapporter som bedömargruppen tagit del av framkommer att den naturvetenskapliga fakulteten, efter en pilotgranskning av jämställdhetsperspektivet inom ramen för kvalitetssystemet, inrättade en behörighetsgivande högskolepedagogisk kurs *Utbildning för litteracitet – hållbarhet, lika villkor och etik*. Bedömargruppen uppfattar att kursen är ett viktigt stöd för lärarna för att utveckla kompetens i att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande. Som tidigare har nämnts (2.2) har bedömargruppen uppfattat att det kan vara svårt för lärare med stort undervisningsuppdrag att få tid till kompetensutveckling och uppmuntrar lärosätet att se till att det finns rutiner som underlättar detta, inte minst för den undervisande personalen som har ett viktigt ansvar för att driva arbetet framåt.

I självvärderingen beskrivs en rad olika projekt och utbildningar som fokuserar på jämställdhet. Lärosätet avsätter också särskilda medel för stöd till projekt som syftar till att främja jämställdhet med kopplingar till den här bedömningsgrunden. Det är bra, samtidigt som det är viktigt att säkerställa att projektformsperspektivet inte får ersätta det systematiska kvalitetsarbetet, något som också lärosätets ledning underströk vid platsbesöket.

Bedömningsområde: Student- och doktorandperspektiv**Bedömning med motivering:****Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet***Tillfredsställande*

Bedömargruppen anser att lärosätet i ett antal styrdokument har beskrivit tydliga rutiner och processer för att säkerställa studenter och doktoranders formella inflytande över sin utbildning och studiesituation. Studentinlagan anger att studentinflytandet generellt sett har hög status och att studentrepresentanter ses som en självklar del av lärosätets struktur både på lärosätetsnivå och

Datum
2021-10-12Reg.nr
411-00435-19

fakultetsnivå. Studenters synpunkter blir i allmänhet beaktade. Studenterna har möjlighet att medverka både i planeringen, genomförande och uppföljningen av de centrala kvalitetsdialogerna. Studentkåren har också möjligheten att inkomma med egna inlagor inför dialogerna.

Bedömargruppen anser dock att lärosätet har utmaningar i att säkerställa att ett systematiskt arbete avseende studenternas och doktorandernas förutsättningar att utöva inflytande fungerar tillfredsställande i ett så decentraliserat system. På flera fakulteter fungerar det väl medan det på andra fakulteter finns problem i tillämpning och uppföljning av hur vissa rutiner och processer följs. Exempel på sådana problem är hanteringen av kursvärderingar samt återkopplingen av åtgärder och resultat. Bedömargruppen menar också att lärosätet har en utmaning när det gäller de internationella och icke-svensktalande studenterna och doktorandernas möjlighet att utöva inflytande och vara representerade i lärosätets formella organ. Detta har lärosätet identifierat som ett utvecklingsområde.

Bedömargruppen har identifierat följande styrkor:

- Lärosätet har tydliga övergripande bestämmelser som säkerställer studenternas och doktorandernas möjlighet till inflytande över sin utbildning och studiesituation.
- "Rättighetslistan" är ett mycket bra exempel på dokument som samlar grundutbildningsstudenternas rättigheter och skyldigheter i sin utbildningssituation.
- Det finns tydliga riktlinjer för genomförande av kursvärderingar och kursutvärderingar.
- Det finns goda riktlinjer som säkerställer studenternas och doktorandernas möjlighet att engagera sig studentfackligt.

Bedömargruppen har identifierat följande utvecklingsområden:

- Lärosätet uppmanas att säkerställa att rutiner och processer för genomförandet av kursvärderingar och kursutvärderingar, liksom återkopplingen av dessa till berörda studenter och doktorander skyndsamt efterlevs på alla fakulteter. Bedömargruppen rekommenderar att rektorn särskilt följer upp detta arbete.
- Lärosätet uppmanas också att säkerställa att icke-svensktalande studenter och doktorander får möjlighet att delta som studentrepresentanter i lärosätets formella organ (på engelska), i synnerhet för de organ som berör en majoritet internationella studenters och doktoranders situation. Detta är i linje med den språkpolicy som redan finns vid lärosätet men där tillämpningen inte varit tillfredsställande.
- Lärosätet uppmanas vidare att säkra att doktoranderna är tillräckligt väl representerade i de centrala kvalitetsdialogerna.

5.1 Lärosätet säkerställer, genom rutiner och processer, ett systematiskt arbete med att verka för studenters och doktoranders möjligheter och förutsättningar att utöva inflytande över utbildningen och sin studiesituation.

Uppfylld

Studenters och doktoranders möjlighet till representation i beslutsfattande organ belyses i flera olika dokument vid lärosätet. Bland annat presenteras rutinerna och visionerna i *Policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning vid Lunds universitet*, *Policy och föreskrifter för studentinflytande vid Lunds universitet* och *Rättighetslistan – Lunds universitets studenters rättigheter och ansvar*. Vid lärosätet finns studentombud och doktorandombud. Studentombudet är anställt av Lunds universitets

studentkårer (LUS) och doktorandombudet av Lunds doktorandkår (LDK) men båda finansieras av lärosätet. Det framgår av studentinlagan att båda är ett stort stöd för kårer och studenter i frågor som rör studenters rättigheter och inflytande.

Bedömargruppen vill även uppmärksamma det inledningsvis nämnda dokumentet *Rättighetslistan* som ett mycket bra konkret och bindande dokument som har en betydande roll i grundutbildningsstudenternas studiesituation. Det erbjuder ett slags handfast minimum för studenternas rättigheter och skyldigheter vid lärosätet, och innehåller rutiner och regler som underlättar möjligheterna att som student eller doktorand engagera sig som studentrepresentant. Exempelvis erbjuds studenter som missar obligatoriska utbildningsmoment på grund av studentrepresentantsuppdrag möjlighet till motsvarande likvärdiga kursmoment. Det finns även riktlinjer som säkerställer förlängning av anställning för doktorander som engagerar sig studentfackligt, detta beskrivs i *Riktlinjer för förlängning av anställning som doktorand pga. förtroendeuppdrag inom studentorganisationer och studentrepresentation vid Lunds universitet (STYR 2017/1715)*. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att ta fram en motsvarighet till *Rättighetslistan* även för doktoranderna.

Studentkårerna framför i studentinlagan att de i de flesta fall ges möjlighet till representation i lärosätets formella organ – vilket stödjer bedömargruppens upplevelse vid dialoger under platsbesöken vid lärosätet. Av studentinlagan framgår att studentinflytandet generellt sett har hög status och att studentrepresentanter ses som en självklar del av lärosätets struktur både på lärosätetsnivå och fakultetsnivå. Studenternas synpunkter blir i allmänhet beaktade. Exempel på det, som lyfts i studentinlagan, är att efter synpunkter från studeranderepresentanter om studenternas medverkan i kvalitetsdialogerna så stärktes studenternas inflytande genom hela processen och därmed även studentperspektivet under själva dialogen.

Trots de generellt sett goda möjligheterna för student- och doktorandrepresentation samt för studenternas och doktorandernas möjligheter och förutsättningar att utöva inflytande över sin utbildning och studiesituation finns, enligt bedömargruppen, också utvecklingsområden. Som bedömargruppen redan redogjort för under bedömningsgrund 1.1 innebär kvalitetssystemets decentraliserade karaktär att ramarna för kvalitetssäkringsarbetet fastställs på universitetsnivå, men att det är på fakultetsnivå som de ska omsättas. Det framkommer både i studentinlagan och vid platsbesöken att det finns vissa problem när det kommer till att säkerställa att styrdokument och beslut implementeras, är kända och följs av personal på fakulteterna och institutionerna. Studentkårerna skriver till exempel i studentinlagan att det har hänt att studenter och doktorander utses till formella organ utan student- och doktorandkårens vetskap och godkännande. Studentinlagan presenterar också att det i vissa fall råder oklarheter kring vilka formella organ och grupperingar som anses relevanta för studenterna och studenternas situation. Bedömargruppen anser att lärosätet behöver arbeta vidare med tydligare rutiner för att säkerställa kännedom och efterlevnad av styrdokument och beslut.

Studenterna och doktoranderna har en naturlig plats vid kvalitetsdialogerna som förs vid lärosätet, vilket framgår av både studentinlagan och platsbesök. De har möjlighet att delta i planeringen inför de centrala såväl som de fakultetsvisa kvalitetsdialogerna och även att inkomma med egna inlagor till varje tillfälle. Lärosätet har dock identifierat brister i nuvarande upplägg när det gäller doktorandernas representation vid kvalitetsdialogerna. Bristerna har varit i form av utebliven doktorandrepresentation och inläga till följd av avsaknad av inbjudan under ett flertal möten. Inför kvalitetsdialogerna 2020

gjordes därför en särskild satsning för att inkludera doktorandernas perspektiv i dialogerna, vilket enligt självvärderingen gett positiva resultat. Att lärosätet och kvalitetssystemet fångat upp detta problem ser bedömargruppen som mycket positivt och hoppas se ett större fokus på doktorandernas utbildningssituation och representation i kommande dialoger.

En kritik avseende processen runt kvalitetsdialogerna är, enligt studentinlagan, att lärosätet brister i sitt återkopplingsarbete till studenterna och doktoranderna. Då kvalitetsdialogerna har en central roll i universitetets kvalitetssäkringsarbete anser bedömargruppen att det är viktigt att studenterna och doktoranderna informeras om följderna av dialogerna på ett konkret vis så att studenterna och doktoranderna upplever att deras åsikter tagits i beaktan.

Kursvärderingar är både ett mycket viktigt verktyg för lärosätets kvalitetsarbete och en möjlighet för enskilda studenter och doktorander att konkret bidra till kvalitetssäkringen och utvecklingen av lärosätets kurser. Lärosätets rutiner för kursvärderingar och kursutvärderingar redogörs för i *Föreskrifter gällande kursvärdering och kursutvärdering vid Lunds universitet*, medan fakulteterna ansvarar för specifika tillämpningar och utformningar utifrån deras olika behov och förutsättningar. På grund- och avancerad nivå uppfattar bedömargruppen att möjligheterna att genomföra kursvärderingar generellt verkar fungera tillfredställande. När det gäller kursvärderingar på forskarutbildningsnivå framkommer dock av studentinlagan att doktoranderna sällan bereds möjlighet till kursvärderingar i de kurser som inte läses tillsammans med studenter på grund- och avancerad nivå, vilket bekräftades vid platsbesöken.

Som beskrivs i avsnitt 3.2 har lärosätet även en utmaning i att säkerställa att återkopplingen av åtgärder och resultat från kursvärderingarna verkligen äger rum. Skalan av detta problem framstår som varierande mellan fakulteterna. Detta problem belyses av flera olika grupper vid lärosätet under platsbesöken. Problemet identifierades även av UKÄ i samband med den juridiska lärosätetillsynen av lärosätet 2019 och rapporteras i *Tillsyn av regeltillämpningen på Lunds universitet* (UKÄ 2019:21). Bedömargruppen har fått flera exempel på att detta är frågor som lärosätet är medvetet om och arbetar med, till exempel det utvecklingsarbete som beskrevs från juridiska fakulteten där kvalitetsdialogerna lett till ett utvecklingsarbete avseende kursvärderingarna. Men bedömargruppen vill också understryka att lärosätet behöver fortsätta att arbeta med att hitta metoder som säkerställer att samtliga studenter och doktorander bereds möjligheter att delta i kursvärderingar samt att kursutvärderingar genomförs i enlighet med lärosätets fastställda föreskrifter.

I *Strategisk plan för Lunds universitet 2017-2026* framgår det att universitetets utveckling som ett internationellt lärosäte är en prioriterad fråga. Internationaliseringsaspekterna belyses även i *Lunds universitets språkpolicy* fastställd 2014 (Dnr LS 2011/260), som bedömargruppen tagit del av från universitetets hemsida. Här framgår att samtliga studenter och doktorander oavsett geografisk bakgrund, såväl som övrig anställd personal, ska ha samma möjlighet till funktionalitet vid lärosätet vare sig det gäller studie- eller arbetssituation. Att lärosätet värdesätter internationalisering anser bedömargruppen tydligt framgår. Trots det framgick under de två platsbesöken, liksom från studentinlagan, att arbetet kring internationalisering och redan implementerade mål och policys i praktiken inte har fungerat väl när det gäller icke-svenskspråkiga studenter och doktoranders möjlighet till engagemang och inflytande över sin studiesituation. Bedömargruppen anser inte att kravet på svenska som myndighetsspråk bör hindra lärosätet från att använda andra mötesspråk eller tillämpa andra innovativa lösningar även om dokument så som beslut, protokoll och föreskrifter skrivs och undertecknas på svenska. Bedömargruppen noterar att lärosätet belyser frågan i sin

självvärdering och har diskuterat problematiken i kvalitetsdialogerna 2019, vilket är positivt, Det framkom också under platsbesöken att situationen med engelskspråkig information har utvecklats positivt under de senaste åren. Bedömarens anser att det är nödvändigt att detta arbete fortsätter.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan**Bedömning med motivering:****Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet***Tillfredsställande*

Lärosätet har tydliga rutiner och processer för arbetsliv och samverkan som formulerats i ett antal styrdokument, vilket medför att arbetsliv och samverkan finns med i de övergripande processerna för kvalitetsarbetet. Alla fakulteter arbetar med arbetsliv och samverkan, och det finns flera olika initiativ och aktiviteter som genomförs med regelbundenhet, många goda exempel och det finns även ett centralt samverkansråd på lärosätet.

Bedömarens menar att lärosätets arbete med arbetsliv och samverkan är tillfredsställande, men har identifierat ett antal utvecklingsområden som kan bidra till att stärka området ytterligare. Dessa utvecklingsområden är:

- Lärosätet bör nyttiggöra arbetssätt och viss harmonisering av processer på tvärs av fakulteter.
- Lärosätet bör ha en tydligare plan för att regelbundet genomföra både alumnenkäter och avnämningarundersökningar samt följa upp åtgärder som följer av undersökningarna och återkoppla resultat.
- Lärosätet kan ta en mer aktiv roll genom exempelvis det centrala samverkansrådet.

6.1 Lärosätet säkerställer, genom rutiner och processer, att utbildningarna utvecklar studenternas och doktorandernas beredskap att möta förändringar i arbetslivet.*Uppfylld*

Lärosätet hänvisar i sin självvärdering till ett antal styrdokument som behandlar området arbetsliv och samverkan. I den *Strategiska planen för lärosätet 2017–2026* anges exempelvis att lärosätet ska

- vidareutveckla och underlätta aktiv samverkan med offentlig sektor, kulturområdet, samhällslivet, näringslivet och alumner
- ta ett stort samhällsansvar och möta de globala utmaningarna, exempelvis i arbetet för hållbar utveckling
- stärka samverkan och integration med universitet och andra partner i Öresundsregionen
- vara en inflytelserik röst i vetenskapssamhället, samhällsdebatten och kulturlivet.

I *Policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning vid Lunds universitet* anges att utbildningen ska vara relevant för studenterna och doktoranderna samt svara mot samhällets behov. Lärosätet konstaterar att genom att detta kvalitetskriterium finns med i policyn finns det även i de övergripande processerna för kvalitetsarbetet, det vill säga inrättande och utveckling av utbildning, utvärdering av pågående utbildning samt uppföljning. I självvärderingen framkommer att innan ett program får lov att starta gör den relevanta fakulteten en analys av det planerade programmet

koppling till studenternas efterfrågan och samhällets (inklusive arbetsmarknadens) behov. Den analysen bedöms av en extern bedömargrupp. Lärosätet beskriver också i självvärderingen att det finns examensmål som relaterar till användbarhet och arbetsliv för samtliga examina som ges. Dessa mål finns också inkluderade i *Handlägningsordning för inrättande och avveckling av utbildning vid Lunds universitet* under rubriken *Mål och innehåll*.

Bedömargruppen delar lärosätets uppfattning om att arbetsliv och samverkan tydligt ingår i centrala styrdokument och övergripande processer för kvalitetsarbetet. Dokumenten refereras tydligt till i självvärderingen samt finns för både utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt för utbildning på forskarnivå. Samtidigt noterar bedömargruppen att de beskrivningar som lärosätet gjort i självvärderingen framför allt berör utbildningsprogram och att processer för fristående kurser inte är lika tydligt beskrivna.

Lärosätet beskriver i självvärderingen och under platsbesöken att det på fakultetsnivå finns många exempel på aktiviteter och processer som förbereder studenter och doktorander att möta förändringar i arbetslivet: arbetsmarknadsdagar, specifika kurser med koppling till arbetslivet, praktikkurser, examensarbeten i samverkan med externa aktörer och karriärcenter. Studentinlagan och mötena under platsbesöken beskriver att en stor del av arbetet med att skapa mötesplatser och plattformar för arbetsliv och samverkan genomförs av kårer och studentföreningar. Bedömargruppen anser att lärosätet kan ta en mer framträdande roll kopplat till de aktiviteter som redan genomförs, genom exempelvis det centrala samverkansrådet.

Det finns flera goda exempel som beskrivs både i självvärderingen och under platsbesöken. Exempelvis nämns en universitetsgemensam kurs i entreprenörskap och projektledning som syftar till att ge studenter från olika ämnesområden både teoretiska och praktiska kunskaper kopplade till entreprenörskap och projektarbete. Initiativet Miljöbron Skåne lyfts fram i självvärderingen som ett annat exempel där lärosätet är med som delfinansiär och vars syfte är att öka samverkan mellan näringslivet och lärosätet. Andra initiativ som nämns är att den samhällsvetenskapliga fakulteten finansierar en arbetslivskoordinator på samhällsvetarkåren, och att det på både Lunds tekniska högskola och medicinska fakulteten är vanligt att direkta näringslivs- och verksamhetskontakter pågår parallellt med utbildningarna. Mentorsprogram för alumner och studenter organiseras på flera olika delar av universitetet. Ekonomihögskolan har startat ett mentorsprogram på Ekonomie kandidatprogrammet, där studenter erbjuds vägledning av alumner och vid juridiska fakulteten sker samarbete om mentorsprogram mellan studentkåren, Juridiska Föreningen och alumnföreningen Sällskapet Lundajurister.

I självvärderingen presenteras få exempel på att lärosätet underlättar för personalen att ha arbetslivsroller både på och utanför lärosätet, men under platsbesöken beskrevs att flera fakulteter jobbar med just personalens arbetslivkopplingar, för att på det sättet stärka arbetslivskopplingen i utbildningar medan kurser och program pågår.

Bedömargruppen ser positivt på de initiativ som pågår. Det är också bedömargruppens bild att goda exempel på och erfarenheter av arbetssätt kan nyttiggöras på fler fakulteter. Särskilt kan det finnas ett värde i att harmonisera arbetet med mentorsprogram på tvärs över fakulteterna. Lärosätet skulle till exempel genom harmonisering och samarbete på tvärs kunna skapa en större bas för mentorsprogrammen, vilket kan bidra till att öka studenters och doktoranders beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Lärosätet skulle också ännu tydligare kunna bidra till att underlätta för

Datum
2021-10-12Reg.nr
411-00435-19

personalen att ha arbetslivsroller både på och utanför lärosätet, för att på så sätt bidra till studenternas och doktorandernas beredskap för förändringar i arbetslivet.

När det gäller forskarutbildningen ska den, förutom det som redan nämnts om utbildningens relevans, förbereda doktoranderna för ett arbetsliv som lärare eller forskare inom eller utanför akademien. Förutom att doktoranderna erbjuds högskolepedagogisk utbildning inom ramen för forskarutbildningen, så lyfter lärosätet i självvärderingen en särskild satsning som heter *Training in Career Planning for PhD Students*. Satsningen har permanentats och är ett online-verktyg för karriärplanering, som innehåller olika moduler, webinarier och goda exempel. I mallen för individuella studieplaner anges också att området karriärvägledning ska dokumenteras. Under platsbesöken beskrevs att doktorandernas förberedelse för en karriär efter disputation ofta är skev till förmån för en karriär inom akademien. I självvärderingen uttrycker lärosätet att det verkar finnas ett behov av att bättre kommunicera vad en forskarutbildad kan bidra med för potentiella avnämare utanför högskolesektorn. Bedömargruppen delar den synen.

I självvärderingen beskriver lärosätet att det i *Föreskrifter för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning vid Lunds universitet* regleras med vilken regelbundenhet utvärderingar ska ske och hur medverkan av externa sakkunniga ska tolkas. Ett av kriterierna som ska ingå i utvärderingarna är "att utbildningen ska vara relevant för studenterna och doktoranderna samt svara mot samhällets behov". De utbildningsutvärderingar som bedömargruppen tagit del av visar att de olika fakulteterna utvärderar kriteriet på olika sätt och i olika omfattning. Det finns inget formellt krav på arbetslivsrepresentanter i utvärderingarna men i många fall förekommer det ändå. Bedömargruppen tycker att lärosätet skulle kunna stärka arbetslivskopplingen genom att formalisera kravet på arbetslivsrepresentanter. Lärosätet lyfter också fram i självvärderingen att humanistiska och teologiska fakulteterna, kommer att ha utbildningens relevans som tema för sina utvärderingar under 2022. De kommer då att utvärdera samtliga sina utbildningar utifrån detta perspektiv med hjälp av externa granskare. Bedömargruppen ser positivt på initiativet som kan tjäna som inspiration också för andra fakulteter.

Med hjälp av enkätundersökningar följer universitet upp olika aspekter av förberedelse för arbetslivet. I den senaste universitetsgemensamma alumnenkäten från 2016 fick lärosätet information om hur studenterna efter examen tog sig ut på arbetsmarknaden och kopplingen mellan sysselsättningen och utbildningen. Utbildningens bidrag till att värdera kunskap på vetenskaplig nivå och att göra självständiga och kritiska bedömningar skattades högt av alumnerna, medan att möta förändringar i arbetslivet och leda projekt skattades lägre. Den senaste alumnenkäten för doktorander gjordes 2013 som en del av doktorandbarometern. Lärosätet genomförde också en avnämbarundersökning 2018, där frågor ställdes till ett urval av arbetsgivare om vilka förväntningar de hade på universitetets utbildningar och olika former för samverkan. Resultaten visade att det fanns ett stort intresse för samverkan och att man såg det som en viktig del i ömsesidiga lärprocesser. Ett viktigt resultat var att en fördjupning av samverkan i utbildningsrelaterade frågor sågs som ett angeläget utvecklingsområde. Bedömargruppen delar den synen.

Bedömargruppen menar att både alumnenkäter och avnämbarundersökningar är viktiga verktyg för att få återkoppling om arbetsliv och samverkan under förutsättning att de görs regelbundet, att konkreta och tydliga åtgärder genomförs samt uppföljningar görs. Utvecklingsområden som har identifierats av lärosätet och som bedömargruppen delar är just att uppföljning av resultaten av de undersökningar som genomförs är centralt för kvalitetsarbetet. Lärosätet nämner i självvärderingen att de

undersökningar som genomförs ofta ger upphov till intressanta diskussioner, men att det är svårt att följa hur resultaten sprids och används. Lärosätet konstaterar också att finns ett behov av att förbättra informationen till avnämare och andra delar av det omgivande samhället om universitetets utbildningar. Bedömargruppen delar den synen och rekommenderar att lärosätet tar fram en konkret plan för att regelbundet genomföra både alumnenkäter och avnämarsundersökningar, följa upp åtgärder som följer av undersökningarna samt återkoppla resultat.

Under platsbesöken informerades bedömargruppen om det centrala samverkansråd som finns vid lärosätet. Samverkansrådet har inte presenterats i självvärderingen. Samverkansrådet beskrevs som ett forum för att gemensamt kunna identifiera, prioritera och utveckla samverkansfrågor och fakultetsöverskridande samarbetsfrågor. Fokus i rådet har legat på samverkan och forskning, men avsikten är att det ska bli mer samverkan och utbildning. Det är bedömargruppens syn att lärosätet genom det centrala samverkansrådet skulle kunna ta ett större helhetsgrepp om de aktiviteter och processer som förbereder studenter och doktorander att möta förändringar i arbetslivet. Det centrala samverkansrådet skulle exempelvis kunna få ett uppdrag att identifiera, genomföra och följa upp initiativ som kompletterar redan existerande aktiviteter.

Samlat omdöme: Godkänt kvalitetssäkringsarbete**Motivering:** Motivering: Bedömning:

Sammantaget visar underlagen och platsbesöken att lärosätets kvalitetssäkringsarbete kan godkännas eftersom samtliga bedömningsområden bedöms vara tillfredsställande. Bedömargruppen anser att lärosätets kvalitetssystem är i huvudsak väl fungerande och täckande. De rekommendationer till förbättringar som bedömargruppen föreslår är inte av den tyngd att de noterade svagheterna skulle ha medfört att någon bedömningsgrund skulle ha ansetts vara icke uppfylld.

Lärosätets kvalitetsarbete är systematiserat i tre övergripande processer: universitetsgemensam inrättandeprövning och avveckling av utbildning, utvärdering av pågående utbildning i en sexårscykel samt uppföljning av kvalitetsarbetets resultat. De årliga kvalitetsdialogerna mellan rektorn och fakultetsledningarna samt motsvarande dialoger på fakultetsnivå är viktiga instrument för arbetet, och sexårscykeln ger det en systematik. Kvalitetssystemet har en tydlig uppbyggnad som relaterar till lärosätets mål och strategier. Dess styrning och organisation är enligt bedömargruppens mening tillfredsställande.

Utmaningen för systemet ligger i dess starkt decentraliserade karaktär. Ett betydande ansvar har lagts på fakulteterna och systemet genomförs enligt flera olika modeller. Bedömargruppen har dock övertygats om att systemet fungerar som helhet, men rekommenderar att lärosätet fortgående utvärderar balansen mellan centraliserade och decentraliserade element i kvalitetssystemet.

Också när det gäller förutsättningarna för utbildningarnas genomförande samt studenternas och doktorandernas lärande är lärosätets kvalitetssystem tillfredsställande. Den vetenskapliga och pedagogiska kompetensen hos tillgänglig personal granskas när man inrättar nya utbildningar. Lärosätet har en policy för att stöda personalens karriär- och kompetensutveckling, men den kunde stärkas ännu mer genom att dessa behov uppmärksammas vid arbetstidsplaneringen.

Excellenslärarsystemet är också ägnat att stärka värdet av pedagogisk kompetens, även om det ännu inte finns vid alla fakulteter. Rutinerna för arbetsmiljö och infrastruktur är goda. Bedömargruppen har

också funnit bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat tillfredsställande. Lärosätet följer en klar struktur för att inrätta program och har tydliga riktlinjer för utbildningsplaner och systematiskt arbete med kursplaner. Kvalitetsdialogerna både centralt och lokalt fungerar som ett sammanhållande element, som tryggar genomförandet av eventuella åtgärder.

Utbildningsnämnden (UN) och forskarutbildningsnämnden (FUN), som är en organisatoriskt sammanhållande del av systemet, kunde inta en tydligare och mer proaktiv roll. Bedömargruppen rekommenderar vidare att lärosätet fortsätter det påbörjade arbetet med att vidareutveckla kursvärderingarna för att åtgärda de svagheter som noterats. En bättre samordning av interna enkäter och granskningar är också önskvärd. Den engelskspråkiga informationen till personal och studenter borde utvecklas.

Lärosätet har enligt bedömargruppen de förutsättningar som krävs för ett tillfredsställande systematiskt kvalitetsarbete, där jämställdhet beaktas i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande. Arbetet har nyligen stärkts genom att man har inrättat ett nytt universitetsgemensamt strategiskt råd för jämställdhet och lika villkor. Systematiken i jämställdhetsarbetet när det gäller utbildningarnas innehåll är dock inte lika väl utvecklad inom alla fakulteter. Här finns ett behov för fakulteterna att lära sig av varandra.

Studenternas och doktorandernas möjlighet till inflytande över sin utbildning och studiesituation säkerställs genom tydliga övergripande bestämmelser. Det finns goda riktlinjer som tryggar studenternas och doktorandernas möjligheter till studentfackligt engagemang. Bedömargruppen har dock funnit ett starkt behov av att lärosätet i sitt kvalitetsarbete säkerställer tillräcklig återkoppling till studenter och doktorander samt underlättar icke-svensktalande studenters och doktoranders möjlighet att delta i lärosätets rådgivande och beslutande organ.

Lärosätet har styrdokument som tydliggör rutiner och processer för hur arbetsliv och samverkan beaktas i kvalitetsarbetet. Alla fakulteter arbetar med arbetsliv och samverkan, och en viss harmonisering av processerna kunde stärka området ytterligare. Bedömargruppen menar att lärosätets arbete med arbetsliv och samverkan är tillfredsställande, men lärosätet kunde ta en mer aktiv roll, till exempel genom det centrala samverkansrådet.

Bilaga 1

Schema för det första platsbesöket

Dag 1, 24 februari

Tid (max)	Rubrik	Exempel på Personer
13:30-14:30	Lärosätets ledning	Rektor, Prorektor, Förvaltningschef, Vicerektor för utbildning
14:30-15:00	Bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och projektledare
15:00-15:45	Representanter för styrelsen	Ordförande, Extern representant, Intern lärarrepresentant
15:45-16:15	Bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och projektledare

Dag 2, 25 februari – Intervjuer

Tid (max)	Rubrik	Exempel på Personer
08:15-08:30	Förberedelser inför intervjuer	Bedömargruppen och projektledare
08:30-09:15	Företrädare för studenter och doktorander	LUS Ordförande, LUS Vice ordförande, studentrepresentant i UN, studentrepresentant (doktorand) i FUN
09:15-09:45	Bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och projektledare
09:45-10:45	Representanter för utbildningsnämnden och forskarutbildningsnämnden	<u>Utbildningsnämnden</u> Vicerektor, medicinska fakulteten, konstnärliga fakulteten <u>Forskarutbildningsnämnden</u> Naturvetenskapliga fakulteten, juridiska fakulteten
10:45-11:00	Bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och projektledare
11:00-11:25	Internrevisionen	Internrevisor
11:25-12:30	Lunch och bedömargruppen sammanträder (50+15 minuter)	Bedömargruppen och projektledare
12:30-13:30	Fakultetsledning	Dekan Humanistiska och Teologiska fakulteterna, Dekan Ekonomihögskolan, Prodekan Naturvetenskapliga fakulteten, Ledningsråd LTH

Datum

2021-10-12

Reg.nr

411-00435-19

13:30-14.00	Bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och projektledare
14:00:15:00	Avdelningen för kvalitet och utvärdering	Avdelningschef, Kvalitet och utvärdering, samordnare, Kvalitet och utvärdering
14:45-15:15	Bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och projektledare

Bilaga 2

Schema för det andra platsbesöket

3 maj –intervjuer em

Tid (max)	Rubrik	Deltagare
13:30-14:30	Doktorander	Representanter från: Lunds Doktorandkår (LDK) - Social Science Doctoral Student Council (SDR), Teknologkåren vid LTH, Lunds Doktorandkår (LDK) - Juridiska doktorandrådet (JDR)
14:30-15:00	<i>Bedömargruppen sammanträder</i>	Bedömargruppen och projektledare
15:00-16:00	Programstudenter	Representanter från: Politics kandidatprogrammet (Pol.kand.), Civilingenjör i Kemiteknik, Masterprogrammet International Human Rights Law
16:00-16:30	<i>Bedömargruppen sammanträder</i>	

4 maj - Intervjuer

Tid (max)	Rubrik	Deltagare
08:30-08:45	<i>Bedömargruppen sammanträder</i>	Bedömargruppen och projektledare
08:45-09:30	Universitetsledningen	rektor prorektor vicerektor för utbildning
09:30-09:45	<i>Bedömargruppen sammanträder</i>	Bedömargruppen och projektledare
09:45-10:45	Kursansvariga lärare	Kurser: KASA10, Oorganisk kemi 7,5 hp KASN10, Materialkemi 7,5 hp STVA12 Statsvetenskap grundkurs 30 hp STVA22 Statsvetenskap: Fortsättningskurs 30 hp JAMR41 International Human Rights Law II, 15 hp
10:45-11:15	<i>Bedömargruppen sammanträder</i>	Bedömargruppen och projektledare
11:15-12:00	Programansvariga	Civilingenjör kemiteknik, Politics kandidatprogrammet (Pol.kand.), Masterprogrammet International Human Rights Law
12:00-13:15	<i>Lunch + bedömargruppen sammanträder</i>	Bedömargruppen och projektledare
13:15-14:00	Prefekter	Statsvetenskapliga institutionen, Institutionen för kemiteknik, Juridiska institutionen
14:00-14:30	<i>Bedömargruppen sammanträder</i>	Bedömargruppen och projektledare
14:30-15:15	UN på fakultetsnivå	Representanter från UN på: Lunds tekniska högskola, Juridiska fakulteten, Samhällsvetenskapliga fakulteten
15:15-15:45	<i>Bedömargruppen sammanträder</i>	Bedömargruppen och projektledare

5 maj - Intervjuer

Tid (max)	Rubrik	Deltagare
08:15-08:30	<i>Bedömarksgruppen sammanträder</i>	Bedömarksgruppen och projektledare
08:30-09:15	Studierektorer	Statsvetenskapliga institutionen (GU), Institutionen för kemiteknik (GU), Juridiska institutionen (FU och GU)
09:15-09:30	<i>Paus + Bedömarksgruppen sammanträder</i>	Bedömarksgruppen och projektledare
09:30-10:15	Fakultetsledning	Dekaner (Samhällsvetenskapliga fakulteten, Juridiska fakulteten) och rektor (Lunds tekniska högskola)
10:15-10:45	<i>Paus + Bedömarksgruppen sammanträder</i>	Bedömarksgruppen och projektledare
10:45-11:30	FUN på fakultetsnivå	Representanter från FUN på: Lunds tekniska högskola, Juridiska fakulteten, Samhällsvetenskapliga fakulteten
11:30-13:00	<i>Lunch + bedömarksgruppen sammanträder</i>	Bedömarksgruppen och projektledare
13:00-13:45	Pedagogiska utvecklare, Högskolepedagogisk utveckling (AHU) och från motsvarande funktioner på fakulteterna	Avdelningen för högskolepedagogisk utveckling (AHU), Centre for Engineering Education (CEE), LTH , MedCUL, Medicinska fakulteten, PLUS, Naturvetenskapliga fakulteten
13:45-14:15	<i>Paus + Bedömarksgruppen sammanträder</i>	Bedömarksgruppen och projektledare
14:15-15:00	Samverkansrådet och en representant för motsvarande gruppering/råd på fakultetsnivå	Representanter från: LU:s samverkansråd, Lunds Tekniska Högskola/Alfa Laval, Juridiska fakulteten, Samhällsvetenskapliga fakulteten,
15:00-15:30	<i>Paus + Bedömarksgruppen sammanträder</i>	Bedömarksgruppen och projektledare
15:30-16:15	Öppen tid för intervju	
16:15-16:30	<i>Bedömarksgruppen sammanträder</i>	

6 maj - Intervjuer

Tid (max)	Rubrik	Deltagare
08:15-08:30	<i>Bedömarksgruppen sammanträder</i>	Bedömarksgruppen och projektledare
08:45-09:30	UN centralt	Representanter från:

		Humanistiska och teologiska fakulteterna, Naturvetenskapliga fakulteten, Ekonomihögskolan
09:15-09:30	<i>Paus + Bedömarksgruppen sammanträder</i>	Bedömarksgruppen och projektledare
09:30-10:15	FUN centralt	Representanter från: Humanistiska och teologiska fakulteterna, Samhällsvetenskapliga fakulteten
10:15-10:45	<i>Paus + Bedömarksgruppen sammanträder</i>	Bedömarksgruppen och projektledare
10:45-11:45	Studentkår på fakultetsnivå	GU: Samhällsvetarkåren (SAM), Teknologkåren vid LTH (TLTH), Juridiska Föreningen (JF) FU: Lunds Doktorandkår (LDK) – Social Science Doctoral Student Council (SDR), Teknologkåren vid LTH (TLTH), Lunds Doktorandkår (LDK) – Juridiska doktorandrådet (JDR)
11:45-13:00	<i>Lunch + bedömarksgruppen sammanträder</i>	Bedömarksgruppen och projektledare
13:00-13:45	Öppen tid för intervju	
13:45-14:15	<i>Paus</i>	
14:15-15:45	Avslutande samtal med ledningen	rektor prorektor vicerektor för utbildning
15:45-16:00	<i>Bedömarksgruppen sammanträder</i>	Bedömarksgruppen och projektledare

Bilaga 3

Granskning av kvalitetssäkringsarbetet vid Lunds universitet, Fördjupningsspår (FS).

Fördjupningsspår 1: Kvalitetsdialoger

Process: Kvalitetsdialoger med fokus på uppföljning och åtgärder.

Bedömningsområde: Samtliga bedömningsområden

Motivering: Kvalitetsdialogerna är centrala i det systematiska kvalitetsarbetet vid Lunds universitet. De kopplar samman det centrala kvalitetssystemet och fakulteternas system, och står för en betydande del av systematiken och kopplingen till lärosätets strategi. Genom att följa kvalitetsdialoger från olika nivåer i organisationen och två olika år får bedömargruppen möjlighet att granska hur processen fungerar i praktiken, särskilt med avseende på uppföljning och åtgärder. De områden bedömargruppen valt att fokusera särskilt på är:

- arbetsliv och samverkan, särskilt uppföljning och åtgärder
- lärarkompetens, särskilt uppföljning och åtgärder
- forskarutbildning

Miljö:

- Lunds universitet (universitetets ledning och de centrala nämnderna UN och FUN)
- Fakulteterna generellt
- Tre utvalda fakulteter: Lunds Tekniska Högskola (LTH), Samhällsvetenskapliga fakulteten (S), Juridiska fakulteten (JU)
- Tre utvalda institutioner inom valda fakulteter: Statsvetenskapliga institutionen, Institutionen för kemiteknik, Juridiska institutionen
- Tre utbildningar på grundnivå och avancerad nivå: Civilingenjör kemiteknik, Politices kandidatprogrammet (Pol.kand.), Masterprogrammet International Human Rights Law
- Utvalda kurser inom ovanstående utbildningsprogram:
 - KASA10, Oorganisk kemi 7,5 hp (åk. 2, obligatorisk)
 - KASN10, Materialkemi 7,5 hp (åk 4, inriktningskurs)
 - STVA12 Statsvetenskap grundkurs 30 hp (termin 1, obligatorisk)
 - STVA22 Statsvetenskap: Fortsättningskurs 30 hp (termin 4)
 - JAMR41 International Human Rights Law II, 15 hp (termin 2, obligatorisk)

Funktioner/grupper som bedömargruppen önskar träffa:

- LU:s ledning (rektor, prorektor, vicerektor för utbildning)
- Ledamöter centrala UN och FUN
- Dekaner, de som deltar i de centrala dialogerna och har ansvar för dialoger (motsvarande) på fakultetsnivå (LTH, S och JU).
- Representanter för utbildnings- och forskarutbildningsnämnder på fakultetsnivå (LTH, S, JU)
- Prefekter för de valda institutionerna inom de aktuella fakulteterna:

Datum
2021-10-12Reg.nr
411-00435-19

- Statsvetenskapliga institutionen, Institutionen för kemiteknik, Juridiska institutionen
- Programansvariga för valda utbildningar: Civilingenjör kemiteknik, Politics kandidatprogrammet, Masterprogrammet International Human Rights Law.
 - Kursansvariga lärare för valda kurser inom respektive utbildningsprogram
 - Studenter från: Civilingenjör kemiteknik, Politics kandidatprogrammet och Masterprogrammet International Human Rights Law.
 - Doktorander från de tre fakulteterna: LTH, S, JU
 - Studierektorer från Statsvetenskapliga institutionen, Institutionen för kemiteknik, Juridiska institutionen
 - Kvalitetskoordinatorer från de tre valda fakulteterna: JU, LTH, S
 - Representanter för studentkåren

Dessutom för området arbetsliv och samverkan

Representanter från Samverkansrådet och motsvarande från fakultetsnivån på de aktuella fakulteterna: LTH, S, JU

Dessutom för området lärarkompetens

- Representanter från AHU samt de valda fakulteternas pedagogiska utvecklingsenheter: LTH, S, JU

Dokumentation som begärs in:

- Översikt över vilka frågor som varit uppe på fakultetsdialogerna 2018, 2019 och 2020. Inklusive instruktioner till fakulteterna inför kvalitetsdialogerna (*Skickades in separat via mejl 210304*).
- De aggregerade rapporterna för kvalitetsdialogerna 2018 respektive 2019
- Fakultetsrapporterna för 2018 och 2019, inklusive åtgärdsplaner och återrapportering utifrån föregående års dialoger – rapporter från fakulteterna till ledningen och återkoppling från ledningen till fakulteterna
- Förteckning över vilka som deltagit i kvalitetsdialogerna med fakulteterna 2018 och 2019. Framgår av återkopplingen.
- Dagordningar för UN:s och FUN:s möten 2018 och 2019
- Kursutvärderingar från de kurser som specificerats ovan, 2018 och 2019
- Rapporter från utbildningsutvärderingar som genomförts (pilot eller ordinarie) inom 6-årscykeln: Statsvetenskap på grundnivå och avancerad nivå (S), forskarutbildning i juridik (JU) samt tidig tematisk utbildningsutvärdering vid LTH.
- Rapporter från dialoger mellan fakultet och de tre aktuella institutionerna, 2018 och 2019, från institution till fakultet och återkoppling fakultet till institution.

Dessutom för området lärarkompetens

- Vid platsbesök 1 framkom att universitet planerar att inrätta ett centralt råd för högskolepedagogiska frågor. Bedömaregruppen önskar valda underlag från den process där frågan beretts: Den inledande utredningen, sammanställning av remissvar samt det slutliga förslaget som gått till rektor (ej beslutat).
- Kompetensförsörjningsplaner eller motsvarande underlag som beskriver hur institutionen arbetar strategiskt med lärarkompetens i relation till utbildning på samtliga nivåer vid ovan valda institutioner, 2018 och 2019

Dessutom för området forskarutbildning

- Riktlinjer för forskarutbildningen vid de tre fakulteterna (LTH, S, JU)

Datum

2021-10-12

Reg.nr

411-00435-19

- Senast genomförda examensenkät för doktorander: Frågor samt rådata (enligt samtal 210304)

Eventuellt kan kompletterande underlag efterfrågas bl.a. utifrån de dagordningar som bedömargruppen önskar ta del av.

Materialet begärs för följande tidsperiod: Se ovan

Delning av preliminärt yttrande

Rektor, Lunds universitet

Avdelning
UtvärderingsavdelningenHandläggare
Anna Rudebeck
+46 8 563 088 69
Anna.Rudebeck@uka.se

Universitetskanslersämbetets granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Lunds universitet

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellerna nedan vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut med ytterligare rader. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det i detta skede av utvärderingsprocessen *inte* är möjligt att komplettera med *ny* information som inte ingått i de ursprungliga underlagen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, inte 45.

Bedömningsområde: Styrning och organisation			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Förutsättningar			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
23	2	5	Slutrapporten presenterades och publicerades i april 2021. Förslagsvis stryks sista meningen i stycket eller skrivs om. Det stämmer att rapporten inte var färdig för publicering vid skrivandet av självvärderingen och första platsbesöket.
Bedömningsområde: Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Student- och doktorandperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigerering

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigerering